

Vitaal en Sociaal Breda

ONZE AMBITIE

De gemeente voert onder andere de Participatiewet, de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning uit. Dat doen we vanuit een samenwerking tussen 3 ketens. Daarnaast bouwen we aan krachtige en bloeiende wijken en dorpen, waarin mensen naar elkaar omkijken en voor elkaar zorgen. We investeren in goed onderwijs, kansen voor iedereen en een leven lang leren en ontwikkelen. Dagelijks helpen we duizenden mensen om zo goed mogelijk op eigen benen te staan en/of te ondersteunen, mee te doen in de samenleving, de weg naar werk te vinden, te bouwen aan een kansrijke toekomst en in veiligheid te leven. We zien dat er veel goed gaat en dat we voor veel inwoners het verschil kunnen maken. Daar zijn we blij mee en trots op.

Daarnaast zien we ook kansen om verder te groeien en ontwikkelen. Vooral in een duurzame aanpak van sociale problematiek. We bekijken dit vanuit de wijken (met Verbeter Breda als krachtig en langdurig programma), én vanuit onze bestaande aanpak binnen het sociaal domein. Daarbij zien we ten tenminste 2 belangrijke ontwikkelingen die onze aandacht vragen:

- **Integralere samenwerking** en aanpak bij meervoudige problematiek.
- **Effectievere preventie** door aandacht voor Bestaanszekerheid, Kansengelijkheid en Gezondheid, naast de aandacht voor de wettelijke taken.

De VNG geeft ons richting op het gebied van preventie en integrale samenwerking. We willen bestaanszekerheid herstellen en investeren fors in armoedebestrijding en een succesvollere toeleiding naar werk, omdat we ervan overtuigd zijn dat werk de beste bestaanszekerheid biedt. We willen de kansengelijkheid vergroten door te investeren in jeugd en onderwijs, en op specifieke plekken waar jongeren nu minder kansen lijken te hebben. We kiezen voor professioneel waar het moet en voor dichtbij en laagdrempelig waar het kan, en bewegen naar de voorkant. Verder willen we een gezond leven makkelijker maken door gezonde keuzes aantrekkelijker te maken en daarmee zorg en hulp te voorkomen. We richten ons op verleiding en faciliteren dat.

Deze grote opgaven vragen om nauwe samenwerking, partnerschap en toewijding van alle partijen: maatschappelijke partners, wijkorganisaties, vrijwilligers, mantelzorgers, gecontracteerde aanbieders, ondernemers, zorgverzekeraars, overheden en niet in de laatste plaats: de inwoners zelf. Wanneer iemand zelf in beweging wil komen, letterlijk of figuurlijk, en hij vindt geen aansluiting of ingang, dan stopt de beweging. Wanneer de gemeente een beweging verwacht van een inwoner, en die inwoner beweegt niet, dan is er ook geen kans op succes. Daarom onderzoeken we gezamenlijk hoe we maximale beweging kunnen krijgen in de richting die we op willen. Een beweging naar stabielere bases, rust over inkomen, duurzaam werk, en het voorkomen of oplossen van schulden. Een beweging naar talentontwikkeling, goed onderwijs, kansrijke opleidingen en banen. Een beweging van zorg naar gezondheid, van behandelen naar preventie. En een beweging van grote generieke voorzieningen, naar een menselijke maat, dichtbij en vertrouwd, in krachtige wijken en dorpen in Breda. Niet voor 1 of 2 jaar, maar voor een bestendige en hoopvolle toekomst, waarin iedereen in Breda zichzelf kan zijn en vanuit zijn eigen identiteit waarde toevoegt aan de stad.

Thema Opgroeien

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

We willen meer investeren in een kindvriendelijke stad. Al onze jeugdigen moeten gelijke kansen krijgen om zich te ontplooiën en actief mee te kunnen doen in de maatschappij. We versterken het gewone leven van kinderen en opvoeders, en streven naar normaliseren. We helpen bij het realiseren van een veilige en stabiele thuissituatie, waarbij de ouders of opvoeders verantwoordelijk zijn. Dit doen we door verdere stappen te zetten in de transformatie van de jeugdhulp, zowel preventief als curatief.

Deze uitgangspunten sluiten aan bij het bestuursakkoord en het beleidsplan 'Samen voor onze toekomst 2020-2023'. Ook volgen we de landelijke ontwikkelingen (hervormingsagenda Jeugd 2022-2028). Het brede jeugdbeleid en het jeugdhulpstelsel vullen elkaar aan. Zo investeren we in de ontwikkeling van kinderen én in preventie, om dreigende problemen tijdig op te sporen en zoveel mogelijk op te lossen. We sluiten aan bij de doorontwikkeling van het kader 'Breda, Samen Doen (2021-2022)'. We werken de samenhang uit tussen algemene jeugdvoorzieningen, preventie, lichte ondersteuning en intensieve hulp bij grotere problemen, beperkingen en ontwikkelingsstoornissen. Om ook de kinderen met de meest complexe zorgvragen

goed te kunnen helpen, investeren we in regionale en bovenregionale samenwerking, tussen gemeenten onderling in onze jeugdhulpregio West-Brabant-Oost én met andere jeugdhulpregio's. De centrale pijlers daarbij zijn de volgende thema's:

1. Familie

Kinderen in Breda groeien gezond en veilig op in de eigen thuissituatie. Waar dat niet lukt, zorgen we voor een passende woonplek die perspectief biedt, bij voorkeur in een gezinsvorm. We hebben de volgende doelstellingen:

- Meer kinderen in Breda groeien op in de eigen thuissituatie. Het aantal uithuisplaatsingen daalt in 4 jaar tijd met 5%.
- Het aantal noodzakelijke plaatsingen in crisis-, verblijfs- en gesloten jeugdhulp daalt in 4 jaar tijd (exclusief plaatsingen in gezinshuizen en pleeggezinnen).
- De verblijfsduur van verblijf met zorg (dus: verblijf elders dan thuis) is verkort met 2% ten opzichte van 2018.
- Het aantal pleegzorg- en gezinshuisplaatsingen stijgt met 5% ten opzichte van 2020. In totaal zien we graag een daling van het aantal uithuisplaatsingen. Als een uithuisplaatsing toch nodig is, is dat bij voorkeur vaker in een meer gezinsachtige situatie opgroeien dan in een zorginstelling. Daarom is onze doelstelling op het gebied van pleeggezinnen en gezinshuizen een stijging.
- Het aantal pleegouders stijgt met 5% ten opzichte van 2020.

2. Onderwijs(zorg)

Elke jeugdige kan onderwijs volgen. Is extra ondersteuning vanuit jeugdhulp nodig, dan organiseren we dit zo veel mogelijk binnen de schoolsetting, in afstemming met de thuissituatie. Ook hebben we oog voor de langetermijneffecten van corona. Via het Nationaal Plan Onderwijs (NPO) geven we hier invulling aan. We hebben de volgende doelstellingen:

- Kinderen zitten niet thuis zonder passend aanbod vanuit onderwijs en/of jeugdhulp.
- Geen enkel kind zit zonder vrijstelling van onderwijs in een jeugdhulptraject buiten de schoolsetting.

3. Jeugdhulp

Kinderen en hun gezinnen kunnen in Breda de weg vinden naar de nodige ondersteuning en bescherming. Jeugdhulp die nodig is, is goed bereikbaar en tijdig beschikbaar. Er is extra aandacht voor een passende doorstroming van jongeren in de jeugdhulp die 18 jaar worden en overgaan naar ondersteuning via de Wmo of Participatiewet. We hebben de volgende doelstellingen:

- Met preventie en ondersteuning aan kinderen en gezinnen met opvoed- en opgroevragen zorgen we voor normalisatie en een sterker sociaal netwerk.
- De instroom in de specialistische jeugdhulp is in 4 jaar tijd 5% gedaald ten opzichte van 2018.
- De inzet van jeugdhulp leidt tot herstel van het eigen leven. De uitstroom van kinderen uit de specialistische jeugdhulp stijgt in 4 jaar tijd met 10% ten opzichte van 2018.

4. Veiligheid

Ons uitgangspunt is dat kinderen in Breda veilig opgroeien. Wij zorgen ervoor dat we hen goed beschermen door preventieve en passende hulp in te zetten. Waar mogelijk gebeurt dat op vrijwillige basis, waar nodig wordt gedwongen hulpverlening ingeschakeld. We hebben de volgende doelstellingen:

- Kinderen en gezinnen met veiligheidsproblematiek krijgen meer effectieve hulp op vrijwillige basis. Het aantal kinderbeschermingsmaatregelen neemt in 4 jaar tijd af met 7% ten opzichte van 2018.
- Het aantal kinderbeschermingsmaatregelen langer dan een jaar neemt in 4 jaar tijd af met 25% ten opzichte van 2018.
- Het aantal jeugdreclasseringsmaatregelen neemt in 4 jaar tijd af met 5% ten opzichte van 2018.

5. Jeugdparticipatie, Spelen en Gezond leven

We blijven werken aan een bredere aanpak die participatie, spelen en gezond leven stimuleert. Voor een prettig leefklimaat en een kindvriendelijke stad werken we aan:

- Goede speel- en groenvoorzieningen.
- Sport- en culturele activiteiten.
- Opvang en onderwijs.
- Bibliotheekwerk en advies.
- Voorlichting over gezondheid en welzijn.
- Hulp en ondersteuning bij lichte en zware opvoedproblemen.
- Actief meedenken over en bijdragen aan de stad.

Onze ambitie is voor iedere jongere een duurzaam perspectief. In 2023 loopt het huidige beleidsplan af. We ontwikkelen dit plan verder met de uitgangspunten van het bestuursakkoord.

Onderwijs

- Als gemeente zorgen we voor de juiste randvoorwaarden voor goed onderwijs. Veerkracht, kansengelijkheid en talentontwikkeling staan centraal.
- We stellen een onderwijsvisie op, samen met partners uit de stad. Hierbij nemen we de lessen uit coronatijd mee, net als de problemen die scholen ervaren, bijvoorbeeld om personeel te vinden.
- We bestrijden achterstanden onder andere door voorschoolse educatie en door de inzet van het Nationaal Programma Onderwijs. We hebben aandacht voor vroegtijdig schoolverlaten en de gevolgen van laaggeletterdheid.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

We werken verder aan onze ambities en doelstellingen. Hieronder staat op hoofdlijnen wat we in 2023 gaan doen:

1. Familie

We zien dat 'zo thuis als mogelijk opgroeien' om extra aandacht vraagt. Deze opgave pakken we op met onze netwerkpartners en op regionaal niveau (Regio WBO). We zijn zuinig op de huidige pleeggezinnen en gezinshuisouders, en blijven ook in 2023 op zoek naar nieuwe. Verder investeren we in een betere regionale matching van kinderen en open plaatsen. Ook willen we onderzoeken wat kan helpen om pleeggezinnen te behouden. Daarbij denken we aan het 'Mockingbird family model', waarbij pleeggezinnen samen een steunend netwerk vormen. Tegelijkertijd maken we werk van de praktische zaken, zoals de bijzondere kosten waar pleegouders mee te maken hebben.

We erkennen het belang van informele netwerken en steunfiguren om gezond te kunnen groeien, zeker wanneer blijkt dat jongeren even niet meer thuis kunnen wonen. Kinderen met ondersteunende netwerken zijn daarnaast veerkrachtiger, beter bestand tegen stress en kansrijker om op te groeien tot gezonde volwassenen. Bij gebrek aan zo'n netwerk ervaren jongeren zelf veel last, maar vaak ook hun omgeving. Het is dus belangrijk om het contact met dit netwerk in stand te houden of waar nodig te organiseren. Daarom kijken we bij een dreigende uithuisplaatsing en/of de terugkeer naar huis altijd eerst naar wat iemands netwerk kan betekenen. Dat doen we door het netwerk te screenen en/of een JIM in te zetten (jouw ingebrachte mentor). De JIM richt zich specifiek op een jongere in een kwetsbare situatie en de inzet van iemand die hij of zij vertrouwt. Deze aanpak leggen we in 2023 verder vast binnen het jeugdhulpstelsel.

2. Onderwijs(zorg)

We stellen specialistische expertise beschikbaar op scholen, onder andere vanuit onze consultatie- en adviesfuncties. Dat doen we door afspraken te maken tussen scholen, het Regionaal Samenwerkingsverband (RSV), het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), het Team Regisseurs Jeugd (TRJ), de jeugdgezondheidszorg (JGZ), de geestelijke gezondheidszorg (ggz) en de leerplicht.

Deze afspraken maken we op school- en wijkniveau. Ook bieden we preventief collectieve ondersteuning in de directe leefomgeving, waaronder het onderwijs en de voorschoolse voorzieningen. We zorgen voor een efficiëntere inzet van ondersteuning en jeugdhulp in het onderwijs en werken aan het vervangen van individuele ondersteuning en jeugdhulp op school door collectieve onderwijs-zorgarrangementen in te zetten. Daarbij hebben we uiteraard ook aandacht voor de langetermijneffecten van corona. Samen met onze partners in het onderwijs werken we aan:

- Een goed pedagogisch en didactisch klimaat voor alle leerlingen.
- Meer kansengelijkheid door te investeren in lees- en rekenvaardigheid.
- Maatwerk per school en per wijk op het gebied van jeugdgezondheidszorg, jeugdhulp en jongerenwerk.
- Een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, inclusief plaatsen voor jeugdigen die ondersteuning vanuit jeugdhulp nodig hebben.

We werken van 0 tot en met 27 jaar en hebben dus aandacht voor voor- en vroegschoolse educatie, basisonderwijs, voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs, hoger beroepsonderwijs, speciaal onderwijs, praktijkonderwijs en alle andere vormen van educatie.

3. Jeugdhulp

Speciale aandacht blijft nodig voor de doelgroep 18-/18+. De lopende zorg gaat dan onder andere wetten vallen. Op dit moment zien we nog te veel verschillen in uitvoering, beleid en wetgeving, waardoor deze overgang voor jongeren niet altijd goed loopt. Dat willen we in 2023 verbeteren.

Het huidige huisvestingsklimaat maakt het voor jongeren (18-/18+) uit de hulpverlening extra lastig om door te stromen naar een zelfstandige vorm van wonen. Een project als Kamers met Kansen biedt huisvesting (een kamer) met vrijwillige begeleiding. Laagdrempelige hulpverlening met vrijwillig inzetbare coaches blijkt een passend vervolg en een aanvulling op de jeugdhulpverlening. We willen onderzoeken of het huidige aantal plaatsen toereikend is en wat er nodig is om dit aanbod uit te kunnen breiden. Ook hebben we aandacht voor het bieden van de juiste hulp op de juiste plek. We willen voorkomen dat hulp altijd als stepped care (van licht naar zwaar) wordt georganiseerd. Wij willen hulp aanbieden als matched care, waarbij eerder specialistische hulp kan worden ingezet (value based healthcare).

4. Veiligheid

Preventieve aanpak jeugd

We willen dat jeugdigen (t/m 27 jaar) hun talenten en mogelijkheden voldoende kunnen ontplooien. Zo kunnen zij een waardevolle bijdrage leveren aan de maatschappij. De preventieve aanpak jeugd speelt hierbij een belangrijke rol. We ontwikkelen interventies die ervoor zorgen dat het goed blijft gaan met jeugdigen waar het goed mee gaat en die ervoor zorgen dat het beter gaat met jeugdigen waar het minder goed mee gaat. Daarbij sluiten we aan bij hun eigen kansen en mogelijkheden. Beschermende factoren willen we versterken en activeren. Waar nodig bieden we ondersteuning die aansluit bij de behoeften van de jeugdigen zelf.

De komende jaren ontwikkelen we een langdurige aanpak voor jeugdigen, gezinnen en de wijk. Daarbij is een aantal zaken belangrijk, zoals de zichtbaarheid in de wijken (outreaching werken), snel schakelen met de partners in de wijk en initiatieven evalueren en monitoren, waarbij we behouden wat werkt en loslaten wat niet werkt. We richten ons daarbij op de samenwerking en de verbinding.

De preventieve aanpak moet een onderdeel worden van de vaste basisinfrastructuur. Preventie heeft daarom een belangrijke verbinding met de thematafel Opgroeien. We organiseren structurele bijeenkomsten waarbij we stadsbreed met elkaar zaken signaleren, initiëren, bijsturen en evalueren. Daarnaast halen we hier input op van jongeren en gezinnen. Daarmee organiseren we activiteiten die zijn gericht op talentontwikkeling, het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag en het bieden van ondersteuning.

We willen aansluiten bij initiatieven vanuit de wijk. Zo krijgen we steeds meer zicht op de kwetsbare en risicovolle jeugd en de behoefte vanuit de wijken. Daarnaast zorgt dit voor onderling vertrouwen, waarbij we de huidige kloof willen verkleinen.

Het jongerenwerk helpt om overlastgevend en grensoverschrijdend gedrag door jongeren te voorkomen. We herzien de capaciteit en inzet van het jongerenwerk en breiden deze uit.

Daarnaast hebben we aandacht voor het doorbreken van criminele carrières. Deze aanpak is gericht op het voorkomen van jonge aanwas. We kijken hierbij in het bijzonder naar de wijken waar de risico's het hoogst zijn.

Momenteel ontvangen veel kinderen jeugdhulp. De meest complexe vormen van jeugdhulp worden vaak ingezet in gezinnen waar onder andere een scheiding speelt. We willen voorkomen dat ouders/verzorgers in een conflict belanden en dat de kinderen hiervan schade ondervinden. Daarom maken we een beweging naar de voorkant:

- We zorgen voor eerlijke en overzichtelijke informatie over scheiden voor ouders, jeugdigen en professionals.
- We maken een plan voor deskundigheidsbevordering.
- We werken met een preventiepiramide. Dit is een hulpmiddel waarbij we een interventie (hulpaanbod) indelen van meer algemeen en voor iedereen toegankelijk tot heel specifiek en echt maatwerk voor één individu.
- We werken samen met rechters, advocaten en jeugdprofessionals om ervoor te zorgen dat ouders die willen scheiden vrijwillig een ouderschapsplan opstellen.
- We bieden ondersteuning aan ouders/verzorgers die in een conflict dreigen te komen waar hun kinderen onder kunnen lijden.

Jeugdbeschermingsketen

Wordt een kind bedreigd in zijn ontwikkeling of is de thuissituatie onveilig, dan is bescherming nodig. De gemeente leidt dan toe naar niet-vrijblijvende hulp. Waar nodig kan een kinderrechter een kinderbeschermingsmaatregel opleggen: een ondertoezichtstelling, uithuisplaatsing of gezagsbeëindigende maatregel. Hierbij werken we samen met de Raad voor de Kinderbescherming, de Gecertificeerde Instellingen en Veilig Thuis. Met deze partijen werken we ook samen aan het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. Dit scenario is naar aanleiding van een toezegging aan de Tweede Kamer door de ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Rechtsbescherming geschreven, met als doel de jeugdbescherming slimmer en effectiever te organiseren. Het geeft op hoofdlijnen weer hoe de kind- en gezinsbescherming er over 5-10 jaar uit zou kunnen zien. We pakken dit als regio West-Brabant-Oost (WBO) zo veel mogelijk samen met de regio West-Brabant-West (WBW) op. Voor de financiering en de uitwerking werken we samen met de Wmo-keten. We willen ook onze samenwerking en inzet op het gebied van complexe scheidingen en de lokale aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties verstevigen. Ook daarvoor werken we intensief samen met de jeugdbeschermingsketen.

Door de ondertoezichtstelling (Inspectie Justitie en Veiligheid) van alle jeugdbeschermingsregio's in Brabant investeren we in de samenwerking op uitvoerend niveau om onze doelstellingen te halen:

- Op tijd een vaste jeugdbeschermer.
- Jeugdhulp inzetten binnen acceptabele termijnen.

De ondertoezichtstelling wordt dit jaar mogelijk opgeheven. De afspraken en investeringen vanuit het herstelplan worden adequaat opgepakt door Jeugdbescherming Brabant (JBB). We blijven ook in 2023 en verder de ontwikkelingen van de Gecertificeerde Instellingen en vooral die van JBB actief volgen.

Crisisinterventies

Per 1 juli 2022 is het Crisisinterventieteam (CIT), dat interventies uitvoert bij crises onder jeugdigen in het vrijwillig kader, onderdeel van de gemeenten WBO en gepositioneerd bij gemeente Breda. Komend jaar werken we aan de borging hiervan, met onder andere voldoende capaciteit. We werken hierin samen met onze jeugdbeschermingspartners en maken gebruik van elkaars expertise. Het gaat immers om jeugdigen in kwetsbare situaties. Juist bij uithuisplaatsingen en crisisplaatsingen blijft de inzet van het informele netwerk een aandachtspunt.

5. Jeugdparticipatie, Spelen en Gezond leven

Breda wil de meest kindvriendelijke stad van Nederland worden. Daarom willen we jeugdigen meer mee laten denken, doen en beslissen over de toekomst van de stad. We bieden hun de ruimte om individueel en collectief hun bijdrage te leveren aan onze maatschappij. Dit doen we samen met onder meer de maatschappelijke partners in de stad. We zoeken de jeugdigen op in hun leefwereld: in de wijk, op school en online. Jeugdigen die in een jeugdhulpinstelling verblijven, zoeken we daar op. Een paar keer per jaar krijgen de jeugdigen de mogelijkheid om in de raadszaal hun bijdrage te presenteren aan de gemeente.

Tijdens de vakantieperiodes zorgen we voor diverse activiteiten voor jeugdigen. De maatschappelijke partners werken samen aan een divers aanbod van sport, kunst en cultuur. Dit aanbod sluit aan op de behoefte die de jeugdigen vooraf hebben aangegeven. We doen immers alles voor, door en met hen.

Kinderen groeien spelenderwijs op. Letterlijk: door buiten te spelen, te sporten of gewoon rond te hangen, leren en bewegen kinderen met elkaar. Daarom willen we als gemeente het aanbod van speel- en sportgelegenheden in de publieke ruimte bruikbaar, vindbaar en veilig houden.

Cultuur hoort ook bij spelen. Het is een vorm van vrijetijdsbesteding die niet iedereen van huis uit meekrijgt. We willen dat jeugdigen, net als iedereen, kunnen genieten van bijvoorbeeld een theatervoorstelling en zich hierdoor kunnen laten inspireren.

Een gezonde leefstijl is een must voor iedereen, ook voor kinderen. Wij bevorderen graag een gezonde levensstijl en willen gezonde kantines op middelbare scholen. Daarbij zoeken we graag de samenwerking op met boeren. We willen onderzoeken of scholen zelf moestuinen kunnen aanleggen, te beginnen bij de basisscholen. Kinderen leren zo gezond te eten.

Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)

We zien de noodzaak om op regionaal, bovenregionaal en landelijk niveau de niet-vrij toegankelijke jeugdhulp te verankeren. Deze is bedoeld voor de complexe meervoudige jeugdhulp. Alle gemeenten hebben hiervoor een landelijk kader bepaald: de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO). Daarmee hebben zij afgesproken waaraan de samenwerking binnen regio's en tussen regio's minimaal moet voldoen en wanneer er sprake is van een kwalitatief goede samenwerking. De NvO borgt een aantal deelprojecten:

- Het opstellen en uitvoeren van een regiovisie WBO.
- De inkoop van de niet-vrij toegankelijke jeugdhulp.
- Het organiseren van een niet-vrijblijvende manier van regionaal samenwerken (governance).

Deze onderwerpen worden het komend jaar verder opgepakt in samenwerking met de regio WBO, in overleg met onze netwerkpartners. Daarbij borgen wij de belangen van de gemeente Breda. Dit betekent een aanpassing in de manier van werken voor de toegang, de samenwerking in de uitvoering, de frontoffice en de backoffice. Waar het om een niet-vrijblijvende manier van samenwerken gaat, vraagt dit om aandacht voor het juridisch kader.

Onderwijs

Onderwijsvisie

Wij stimuleren en faciliteren de doorlopende leerlijn van een opgroeiend kind onder andere via onderstaande randvoorwaarden.

Onderwijsachterstandenbeleid

De Thematafel Leert is dé plek om het onderwijsachterstandenbeleid vorm te geven met de partners uit de voorschoolse educatie (VVE). We vormen een netwerk voor signalering van de (taal)ontwikkeling en laaggeletterdheid. In het VVE-registratie-coördinatiepunt komt dit netwerk van jeugdgezondheidszorg, de kinderopvang, het onderwijs en het welzijnswerk samen en worden de VVE-indicaties afgegeven.

In 2023 kunnen 350 kinderen terecht op een (vroeg) voorschoolse educatie-plek. Dat is gelijk aan 2022. Het doel is om peuters met een mogelijke (taal)achterstand, ook wel 'doelgroepkinderen' genoemd, beter voor te bereiden op de basisschool en er voor te zorgen dat kleuters zonder achterstand naar groep 3 kunnen. Onze partners gaan in 2023 extra focussen op de overgang van opvang naar de basisschool. Daarnaast investeren we in de kwaliteit van de geboden begeleiding in de VVE-groepen.

Nationaal Programma Onderwijs

Het Nationaal Programma Onderwijs is bedoeld om leerachterstanden en sociaal-emotionele problemen onder leerlingen te verminderen. Hierbij werken we samen met de onderwijsinstellingen. Vanuit de gemeente zetten we hiervoor verschillende lijnen in: Hulpverlening en zorg op school, Veiligheid in en om de school, Gezond leven op en rond de school en Brede Ontwikkeling. In 2023 werken we succesvolle pilots binnen deze lijnen verder uit. Voorbeelden zijn: de inzet van extra CJG'ers

rondom de scholen, de versterking van de inzet van jeugd- en jongerenwerk op scholen voor voortgezet speciaal onderwijs, de versterking van de zorgstructuur op scholen voor primair onderwijs, en de Uitvindfabriek.

Aan de hand van eerste tranche van een lokale subsidieregeling van circa € 0,7 miljoen gaan we aan de slag met het verstevigen van het netwerk van partners in de stad en de scholen. Door de sport- en cultuursector, professionals in zorg en ondersteuning, sociaal maatschappelijk werk en ouders dichter op de school te organiseren, willen we de veerkracht van de kinderen en jongeren en het onderwijsveld te versterken.

Jeugd- en jongerenparticipatie

Jeugd en jongeren betrekken we bij het maken van beleid voor de stad. We willen dat ze meedenken, meedoen en zeker ook meebeslissen. Dit doen we onder andere via de Toekomststoel. We zoeken contact met jongeren om te horen wat er speelt, wat zij belangrijk vinden voor Breda en welke verbetervoorstellen ze hebben.

Tegengaan vroegtijdig schoolverlaten/Leerplicht

We willen dat jongeren mee kunnen doen en actief zijn in de Bredase samenleving. Voor (dreigende) voortijdige schoolverlaters in Breda is er een passende plek om ervaring op te doen, de weg terug naar een opleiding of naar werk te vinden en hun toekomstperspectief te verbeteren. Daarnaast wordt de samenwerking met Breday verder versterkt door de samenwerking met de partners aan de thematafel Breda tegengaan voortijdig schoolverlaten en door casusoverleg. Via het Regionaal Bureau Leren hebben we de jongeren die zonder diploma uitvallen in beeld. We stimuleren hen om weer aan de slag te gaan.

FIKS is een Bredase uitwerking van de landelijke Maatschappelijke Diensttijd (MDT). Jongeren volgen 20 weken een programma van 20 uur per week en voeren een opdracht uit bij een maatschappelijke organisatie. Ook werken we samen met Libreon om 350 jongeren een MDT-traject op school en bij Bredase partners te laten uitvoeren.

Taal en laaggeletterdheid

De gemeente, taalaanbieders en maatschappelijke organisaties werken samen aan taal en laaggeletterdheid in Breda. We willen dat volwassenen die moeite hebben met lezen, schrijven of rekenen de weg naar cursusaanbod kunnen vinden. Dit geldt ook voor digitale vaardigheden. De weg naar het cursusaanbod kan via het inloopsprekeuur van het Digi-Taalhuis en de Digi-Taalpunten in de wijken. Daar kan iedereen terecht met vragen over het leren van basisvaardigheden. Hiervoor werken we aan de naamsbekendheid van het Digi-Taalhuis en de Digi-Taalpunten in de wijken. Verder werken we aan bewustwording van laaggeletterdheid in Breda, onder andere via het Taalpanel. We blijven daarnaast de communicatie in Breda eenvoudiger maken.

Rijke Schooldag

Minister Wiersma van Onderwijs heeft Breda geselecteerd als een van de voorloper-gemeenten op het gebied van Rijke Schooldag. Scholen, gemeente, sport- en cultuuraanbieders, kinderopvangorganisaties en andere organisaties werken via de Rijke Schooldag samen om de talentontwikkeling te stimuleren en kansen voor kinderen te vergroten. In Breda gaat het concreet om veertien basisscholen die een gevarieerd aanvullend aanbod aanbieden dat bestaat uit tal van activiteiten dat leerlingen ondersteunt op het gebied van zelfvertrouwen en brede talentontwikkeling.

Leerlingenvervoer

De Wet op het passend onderwijs stelt dat alle leerlingen recht hebben op een passende onderwijsplek zo dicht mogelijk bij huis. Dat is belangrijk voor de ontwikkeling van de leerling. Schoolbesturen hebben een zorgplicht en moeten iedere leerling die extra ondersteuning nodig heeft, een passende onderwijsplek aanbieden. De gemeente is verantwoordelijk voor leerlingenvervoer tussen huis en school. Daarvoor is er een regeling waarop besloten kan worden op welke voorwaarden ouders van leerlingen aanspraak kunnen maken op bekostiging van de vervoerskosten. In Breda gaan we met de nieuwe verordening en in samenspel met de scholen, zoveel mogelijk uit van de individuele mogelijkheden van de leerling voor wat betreft zelfredzaamheid en zelfstandigheid. Dat doen we in 2023 met een nieuwe verordening, maar ook met een breder pallet aan vervoersmogelijkheden (naast taxibusvervoer bijvoorbeeld ook een fiets of een busabonnement). Ouders, leerling en school kijken naar de mogelijkheden en stellen een vervoersontwikkelplan op.

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Hervormingsagenda

Het Rijk heeft de hoge uitgaven binnen de jeugdhulp onderzocht. Dat leidde tot het AEF-rapport, waaruit niet-vrijblijvende aanbevelingen zijn gekomen. Op dit moment werkt het Rijk samen met stakeholders aan de hervormingsagenda jeugd. Dit wordt een belangrijk kaderstellend document.



Binnen de gemeente Breda en binnen de regio WBO zijn wij continu bezig om het jeugdhulpaanbod te optimaliseren. We voorzien dat onze regionale en lokale ambities mogelijk botsen met de kaders die het Rijk stelt.

Krapte op de arbeidsmarkt

De hele branche heeft te maken met een tekort aan gekwalificeerd personeel. Ook diverse ketenpartners kampen met deze uitdaging. Wij vinden dat jeugdigen hier niet onder mogen lijden. Organisaties leggen hun prioriteit bij de uitvoering, waardoor hun deelname aan nieuwe projecten en innovaties af kan nemen of zelfs stil komt te staan.

Verschillende partijen willen onderzoeken hoe zij deze uitdaging kunnen oplossen. Daarbij denken zij aan: meer verbinding en samenhang aanbrengen binnen dezelfde soort jeugdhulp, functies aantrekkelijker maken en de samenwerking zoeken met de onderwijsinstellingen om stageplaatsen te bieden aan studenten en minorprogramma's te ontwikkelen. Het is belangrijk dat studenten gemeentelijke ervaring én praktijkervaring opdoen. Als gemeente willen we helpen door geschikte organisaties samen te brengen en mee te denken over geschikte stageplaatsen, binnen en buiten de gemeente.

Gevolgen corona

De gevolgen van corona zijn voelbaar onder jongeren. Via het NPO proberen we oplossingen te bieden. Tegelijkertijd zien we dat de kwetsbaarheid groot is. Daarbij zijn de middelen die scholen en de gemeente in kunnen zetten tijdelijk, terwijl veel ondersteuningsbehoefte structureel lijkt te zijn.

Leerlingenvervoer

De inzet van de nieuwe verordening Leerlingenvervoer vraagt nieuwe inzet van scholen en ouders.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Deelname cultuur door kinderen (audit nr 1)

Omschrijving: Percentage kinderen en jongeren van 4 tot en met 17 jaar dat een cultuuractiviteit doet in de vrije tijd.

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
	57	41		

Toelichting: We bepalen op dit moment geen streefwaarde voor deze indicator. We volgen de ontwikkelingen. Inmiddels beschikken we over een monitor voor de keten Jeugd Breda, waarin we de realisatie van de gestelde beleidsdoelen op de verschillende thema's volgen. Deze monitor wordt nog verder doorontwikkeld en afgestemd op het nieuwe bestuursakkoord. We bespreken met de verantwoordelijk wethouders welke indicatoren wenselijk zijn om te volgen en richten dit daarna in. Dat geldt ook voor deze indicator.

Indicator: Deelname cultuur door kinderen - basisschooleeftijd (audit nr 2)

Omschrijving: Percentage kinderen van 4 tot en met 11 jaar dat deelneemt aan cultuuractiviteiten.

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
	63	44		

Toelichting: We bepalen op dit moment geen streefwaarde voor deze indicator. We volgen de ontwikkelingen. Inmiddels beschikken we over een monitor voor de keten Jeugd Breda, waarin we de realisatie van de gestelde beleidsdoelen op de verschillende thema's volgen. Deze monitor wordt nog verder doorontwikkeld en afgestemd op het nieuwe bestuursakkoord. We bespreken met de verantwoordelijk wethouders welke indicatoren wenselijk zijn om te volgen en richten dit daarna in. Dat geldt ook voor deze indicator.

Indicator: Deelname cultuur door kinderen - middelbare schooleeftijd (audit nr 3)

Omschrijving: Percentage kinderen van 12 tot en met 17 jaar dat deelneemt aan cultuuractiviteiten.

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
	52	35		

Toelichting: We bepalen op dit moment geen streefwaarde voor deze indicator. We volgen de ontwikkelingen. Inmiddels beschikken we over een monitor voor de keten Jeugd Breda, waarin we de realisatie van de gestelde beleidsdoelen op de verschillende thema's volgen. Deze monitor wordt nog verder doorontwikkeld en afgestemd op het nieuwe bestuursakkoord. We bespreken met de verantwoordelijk wethouders welke indicatoren wenselijk zijn om te volgen en richten dit daarna in. Dat geldt ook voor deze indicator.

Indicator: Beweegrichtlijn (audit nr 4)

Omschrijving: Percentage kinderen en jongeren van 4 tot en met 17 jaar dat voldoet aan de beweegrichtlijn (onderdeel: 7 dagen per week minstens een uur matig intensieve inspanning)

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
	12	42		45

Indicator: Jongeren met jeugdbescherming (audit nr 5)

Omschrijving: Percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming van het totaal aantal jongeren in deze leeftijd

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
0,9	0,9	0,9		

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen. Voor 2023 wordt er geen streefwaarde bepaald. In overleg met de wethouder wordt gekeken wat de streefwaarde voor 2024 moet worden.

Indicator: Jongeren met ambulante jeugdhulp (audit nr 6)

Omschrijving: Aantal jongeren tot en met 23 jaar met ambulante zorg in natura jeugdhulp (ambulante begeleiding en/of ambulante behandeling).

Bron: Gemeente Breda, Zorgportaal (berichtenverkeer jeugdhulp) Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
4.139	4.142	4.503		

Toelichting: Er is op dit moment geen streefwaarde voor 2023 bepaald. Inmiddels beschikken we over een monitor voor de keten Jeugd Breda waarin we de realisatie van de gestelde beleidsdoelen op de verschillende thema's volgen. Deze wordt nog verder doorontwikkeld en afgestemd op het nieuwe bestuursakkoord. We bespreken met de verantwoordelijk wethouder welke indicatoren wenselijk zijn om te volgen en richten dit daarna in.

Productindicatoren Product Algemene voorzieningen jeugd**Indicator: Kinderen in uitkeringsgezin (audit nr 7)**

Omschrijving: Percentage kinderen tot 18 jaar in uitkeringsgezinnen

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
6	6			

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde voor 2023. Voor 2024 vindt er overleg plaats met de keten Participatie.

Indicator: Jongeren met delict voor rechter (audit nr 8)

Omschrijving: Percentage 12 tot en met 21-jarigen met delict voor de rechter van totaal aantal jongeren in deze leeftijd

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
1	1			

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde. De gemeente stuurt wat betreft jeugdzorg op de beleidsdoelen die zijn vastgesteld in het Beleidsplan "Samen voor onze Toekomst 2020-2023". Hiertoe is een monitor ontwikkeld. Hier worden ook de indicatoren vanuit het nieuwe bestuurakkoord in opgenomen in overleg met de verantwoordelijk wethouder.

Indicator: Werkloze jongeren (audit nr 9)

Omschrijving: Percentage 16 t/m 22-jarigen dat werkloos is (=als werkzoekende staat ingeschreven bij het UWV en geen baan heeft volgens de Polisadministratie) ten opzichte van het totaal aantal jongeren in deze leeftijd.

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
2	2			

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente bepaalt hierop geen streefwaarde voor 2023. Voor 2024 vindt er overleg plaats met de keten participatie.

Productindicatoren Product Jeugdhulp maatwerkondersteuning

Indicator: Jongeren met jeugdhulp (audit nr 11)

Omschrijving: Percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp van het totaal aantal jongeren in deze leeftijd (over het hele jaar)

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
10,6	10,9	12,4		

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen maar bepaalt hierop voor 2023 geen streefwaarde. In overleg met de wethouder wordt gekeken wat de streefwaarde voor 2024 moet worden.

Productindicatoren Product Jeugdhulp geëscaleerde zorg

Indicator: Jongeren met jeugdreclassering (audit nr 12)

Omschrijving: Percentage jongeren van 12 tot 23 jaar met jeugdreclassering van het totaal aantal jongeren in deze leeftijd

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
0,5	0,5	0,5		

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen. Voor 2023 wordt geen streefwaarde bepaald. In overleg met de wethouder wordt gekeken wat de streefwaarde voor 2024 moet worden.

Productindicatoren Product Primair en voortgezet onderwijs

Indicator: Absoluut schoolverzuim (audit nr 13)

Omschrijving: Aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school (per 1000 leerplichtigen)

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Aantal per 1.000

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
4,3	3,1	2,7		2,7

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. Alle Bredase leerplichtige leerlingen zijn op een school ingeschreven en er is geen sprake van absoluut schoolverzuim. Wél is een beperkt aantal leerlingen in specifieke begeleiding. Het gaat dan om 2,7 leerlingen per duizend leerlingen (realisatie 2021 en streefwaarde 2023). Het Regionaal Samenwerkingsverband primair en voortgezet onderwijs begeleidt de leerlingen.

Indicator: Relatief schoolverzuim (audit nr 14)

Omschrijving: Aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is (per 1000 leerplichtigen)

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Aantal per 1.000

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
22	14	16		

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen maar stuurt niet rechtstreeks op deze indicator. Er is sprake van relatief verzuim als een leerling wél op een school is ingeschreven, maar (ongeoorloofd) langere tijd afwezig is. In de afgelopen jaren was sprake van een dalende trend. De invloed van COVID-19 is echter moeilijk in te schatten.

Thema Betrokken zijn

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- We blijven werken vanuit de belofte dat in Breda niemand tussen wal en schip valt. Wie zorg, hulp of ondersteuning nodig heeft, krijgt die. Samen kijken we wat passende hulp is. Die kan in veel gevallen prima dicht bij huis georganiseerd worden. Vanuit het eigen netwerk, vanuit de hulpbronnen die in de buurt aanwezig zijn of via maatwerkoplossingen. Zo helpen we mensen om zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam te blijven, zodat ze zelf de

regie kunnen houden over hun leven. We zijn waakzaam voor het overschatten van zelfredzaamheid, maar nemen ook geen zaken uit handen als dat niet hoeft. We zien dat inwoners zeer tevreden zijn over de ondersteuning die ze krijgen. Dat blijkt uit de hoge waarderingcijfers vanuit het cliëntervaringsonderzoek en uit het lage aantal klachten en bezwaren. Daarom koesteren we onze aanpak en bouwen we samen met onze partners verder op onze jarenlange ervaring. Samen blijven we elke dag weer een verschil maken in de levens van inwoners door hen zo te ondersteunen dat ze thuis kunnen blijven wonen en mee kunnen doen.

- Vrijwilligers spelen een cruciale rol in onze samenleving. Ze zijn de olie van onze verenigingen en werken vanuit intrinsieke motivatie mee aan prachtige initiatieven en evenementen. Hiermee dragen ze veel bij aan de leefbaarheid van onze wijken en dorpen. Als gemeente gaan we deze groep beter ondersteunen, ontzorgen en op een passende manier wijze waarderen, zodat ze nu en in de toekomst blijven bijdragen aan de samenleving. We zien dat vrijwilligers te vaak tegen onnodige regels aanlopen die het vrijwilligerswerk niet faciliteren, maar juist moeilijker maken. Dat gaan we omdraaien. ‘Een natje en een droogje’ tijdens het vrijwilligerswerk wordt geen uitzondering meer, maar regel.
- Zonder mantelzorgers zakt ons zorgstelsel vandaag nog in elkaar. Om aan de groeiende zorgvraag te voldoen, wordt in de toekomst steeds vaker een beroep gedaan op mensen die mantelzorg verlenen en daarnaast werken. Om ervoor te zorgen dat deze mensen dit volhouden, is aandacht en passende ondersteuning belangrijk. We willen dat mantelzorgers zich gewaardeerd en gesteund voelen en op tijd aan de bel trekken als ze de zorg voor hun naaste (te) zwaar vinden. Mantelzorgers weten waar ze terecht kunnen met hun ondersteuningsvraag en maken waar nodig gebruik van het aanbod van Steunpunt informele zorg Breda (StiB) en respijtzorg. Tot slot is specifieke aandacht nodig voor mantelzorgers die zorgen voor een naaste met dementie. Lokaal onderzoek laat zien dat deze mensen zich het meest overbelast voelen.
- We willen dat iedereen in Breda zichzelf kan zijn en kan meedoen. Daarom gaan we actief aan de slag met diversiteit en bevorderen we een toegankelijke stad.
- We willen de urgentie van de vergrijzing verder op de kaart zetten vanuit een positieve benadering. Breda Senior gaat uit van de kracht van senioren, waarbij jong en oud worden samengebracht om iedereen er bewust van te maken en te inspireren om alles uit het leven te halen wat erin zit. Daarnaast werken we verder aan een structurele, actieve participatie van Bredase senioren bij beleid dat hen raakt; niet over, maar mét senioren praten. Daarvoor vergroten we de bekendheid van Breda Senior. De speerpunten, die door ouderen zelf zijn opgesteld, willen we in 2022 en 2023 uitwerken in een uitvoeringsplan met concreet actiepunten. Daarnaast stellen we een gestructureerd programma op met daarin de toekomstvisie van Breda Senior.
- We willen dat inwoners zo mobiel mogelijk blijven en gebruik kunnen blijven maken van Wmo-voorzieningen. Tegelijkertijd vinden we dat inwoners zo veel mogelijk zelf moeten doen. Daarbij willen we dat de deeltaxi wordt gebruikt waarvoor die bedoeld is, en onnodige kosten voorkomen.
- We zien grote uitdagingen op het gebied van huishoudelijke ondersteuning. Naast de krapte op de arbeidsmarkt, waar ook onze aanbieders last van hebben, hebben we nog steeds te maken met een forse instroom door het abonnementstarief. Daarom willen we maatregelen treffen om huishoudelijke ondersteuning beschikbaar te houden voor inwoners die dit niet zelf kunnen betalen.
- We blijven samenwerken aan de beweging naar de voorkant. Die is juist nu cruciaal: we zien het aantal hulpvragen van inwoners stijgen door eenzaamheid en mentale problematiek, al dan niet door corona. Ook zien we dat de vragen complexer worden en vaak meervoudig zijn. Ook daarom is de beweging naar de voorkant waardevol. Een belangrijk uitgangspunt is dat het eigenaarschap over de vraag, het proces en het resultaat bij de hulp- of zorgvrager zelf ligt. Natuurlijk blijft ondersteuning beschikbaar voor wie dit nodig heeft, zo licht mogelijk en zwaar als nodig. Zo blijven mensen langer zelf actief, zijn ze minder snel afhankelijk en voeren ze zelf langer de regie over hun leven.
- We willen dat jongeren vanaf hun 18e zo min mogelijk hinder ervaren van verschillen in wetten, regels en de uitvoeringspraktijk als ze een hulpvraag hebben. Gemeenten hebben de opdracht gekregen om jongeren waar nodig integrale dienstverlening te bieden. Op dit moment zien we nog te veel verschillen waardoor de overgang voor jongeren naar de Wmo of Participatie niet altijd goed loopt. Dit willen we verbeteren (zie ook bij het thema Opgroeien de paragraaf Jeugdhulp).

- Mensen met psychische problematiek, een lichte verstandelijke beperking en/of verslaving wonen tegenwoordig steeds vaker in de buurten en wijken van Breda. We zien dat deze doelgroepen in sommige buurten sterker vertegenwoordigd zijn, en dat dit veel van die buurten vraagt. Omwonenden melden hun zorgen of melden overlast. Daarom willen we investeren in een goede samenwerking en korte lijnen tussen wijkwerkers in het voorliggend veld, maatwerkaanbieders, corporaties en de politie om met de kwetsbare mensen zelf en hun omgeving de zorgen direct aan te pakken. We willen dus niet alleen oog hebben voor de hulpvrager zelf, maar ook voor de omgeving waarin hij of zij woont. Zo blijft het voor iedereen fijn wonen.
- Tenslotte willen we de aansluiting optimaliseren voor mensen die uitstromen uit beschermd wonen en de maatschappelijke opvang. Zo kunnen zij met passende begeleiding duurzaam herstellen in een eigen woning.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

- Door mensen net voor hun pensioengerechtigde leeftijd te benaderen voor vrijwilligerswerk, worden meer senioren actief voor hun wijk, dorp of buurt. In 2023 willen we samen met Breda Senior een pilot starten om medewerkers van de gemeente die bijna met pensioen gaan in aanraking te brengen met vrijwilligerswerk. We leggen ook de verbinding met het onderwijs en onderzoeken hoe we de maatschappelijke betrokkenheid onder jongeren kunnen vergroten door vrijwilligerswerk. We sluiten aan bij minors en lectoraten van verschillende onderwijsinstellingen om te onderzoeken hoe het vrijwilligersklimaat er in Breda uitziet en waar kansen liggen om het vrijwilligerswerk te stimuleren. We hebben aandacht voor de vrijwilligersorganisaties binnen de evenementenbranche en onderzoeken of we vrijwilligers extra kunnen ondersteunen bij de organisatie van evenementen. We waarderen vrijwilligers(werk) en vergroten de zichtbaarheid daarvan via communicatie-uitingen, door aan te sluiten bij (bestaande) netwerken, door vrijwilligersevenement(en) te organiseren en door als gemeente laagdrempelig bereikbaar te zijn voor vrijwilligers(organisaties).
- De afgelopen jaren hebben we samen met het Netwerk Respijt de respijtzorg (vervangende mantelzorg) beter vormgegeven. Zo hebben we de informatievoorziening verbeterd, bewustwording gecreëerd en het aanbod van respijtzorg en ondersteuning verder ontwikkeld. Deze lijn trekken we door. We gaan samen met StiB en aanbieders van respijtzorg de kansen op het gebied van respijtzorg verder in kaart brengen. De acties die hieruit voortkomen, gaan we in 2023 en verder uitvoeren. Daarnaast willen we het aanbod (nog) beter bekendmaken. Ook gaan we de pilot logeerszorg voor mensen met dementie, die in 2021 is gestart, evalueren en waar mogelijk in 2023 voortzetten. Tot slot laten we onze waardering voor mantelzorgers blijken door Breda Cadeaukaarten te verstrekken. Dit wordt uitgevoerd door StiB.
- Corona had een extra grote impact op inwoners met een beperking. De nieuwe Agenda Toegankelijkheid heeft daardoor vertraging opgelopen. We verwachten dat we in 2023 vanuit een nieuwe agenda kunnen werken aan een nog toegankelijker stad. Daarbij hechten we veel waarde aan de inbreng van ervaringsdeskundigen. We bevorderen sociale acceptatie, weerbaarheid en veiligheid. Dat doen we door ontmoeting, voorlichting in het onderwijs, acceptatie in zorg en welzijn, veiligheid in de wijk, zichtbaarheid in de stad en tijdens events. We vinden dat iedereen mee moeten kunnen doen en streven in Breda én binnen onze eigen organisatie naar inclusie en diversiteit. Daarbij gaat het niet alleen om verschillen in culturele achtergronden, maar ook om verschillen in generaties, verschillen tussen mensen met en zonder beperking, verschillen in genderidentiteit en verschillen in seksuele oriëntatie. Daarbij willen wij zonder waardeoordeel een brug slaan. Samen met de regenboogpartners Bo Diversity, COC en Roze50+ stellen we een uitvoeringsagenda LHBTIQ+ op voor 2023.
- In 2022 werken we de 7 speerpunten uit de agenda van Breda Senior uit in concrete actiepunten. Daarnaast stellen we een gestructureerd programma op voor de komende 4 jaar waarin de visie van Breda Senior wordt uitgewerkt. Eind 2022 volgt er een bewustwordingscampagne in de stad, waarmee we Breda Senior willen neerzetten – en daarmee de urgentie van de vergrijzing én de kracht van senioren. We creëren onder meer een platform voor Breda Senior, dat in de toekomst gevuld wordt door senioren, studenten en stakeholders uit de stad. Tijdens het congres van Breda Senior (eind 2022) presenteren we het platform en de eerste actiepunten. Het thema van het congres is ‘vrijwilligerswerk’. In 2023 geven we het platform vorm en werken we de 7 speerpunten uit in concrete actiepunten. We blijven de structurele, actieve participatie van Bredase senioren borgen in beleid dat hen raakt. Daarnaast gaan we door met het koppelen van generaties. We verkleinen de kloof tussen jong en oud door initiatieven te verbinden. We sluiten aan bij minors en lectoraten om te onderzoeken wat de maatschappelijke gevolgen van de vergrijzing zijn op

verschillende beleidsterreinen en welke oplossingen er zijn. Denk aan vraagstukken op het gebied van zorg, wonen, veiligheid en toegankelijkheid. De Tour de Senior gaat verder; de demografische transitie wordt actief onder de aandacht gebracht bij medewerkers van de gemeente Breda.

- Enkele deeltaxigebruikers gebruiken de deeltaxi voor het vervoer naar de dagbesteding. In overleg met hen gaan we op zoek naar andere oplossingen, als er sprake is van oneigenlijk gebruik. In sommige gevallen is de dagbestedingslocatie namelijk zelf verantwoordelijk voor het vervoer van en naar de locatie. Ook gaan we inventariseren wat de mogelijkheden zijn om inwoners zo veel mogelijk (onder begeleiding) gebruik te laten maken van het reguliere openbaar vervoer. Dit past in onze filosofie om mensen zo lang mogelijk mobiel te houden en hen daarin maximaal te ondersteunen. Tot slot doorlopen we een aanbesteding en zorgen we ervoor dat we binnen de GR Regio West-Brabant een nieuw contract afsluiten, zodat inwoners gebruik kunnen blijven maken van de deeltaxi.
- Wij zijn ervan overtuigd dat mensen er baat bij hebben om zo lang en zoveel mogelijk actief te blijven. Daarom onderzoeken we of mensen geholpen kunnen worden om een aantal huishoudelijke taken weer zelf te doen. Met dit project helpen we mensen om de kennis, de vaardigheden en de lichamelijke conditie te verwerven die nodig is om geheel of gedeeltelijk zelf het huishouden te regelen. We nemen bewuster en langer de tijd om te bezien wat mensen nog zelf kunnen of wat (opnieuw) aan te leren is. Hierbij wordt huishoudelijke ondersteuning gecombineerd met maatschappelijk werk, ergo- en fysiotherapie, beweegactiviteiten en eventueel een woonscan.
- We willen ervoor zorgen dat het personeel bij aanbieders efficiënt wordt ingezet en dat de ondersteuning terecht komt bij inwoners die huishoudelijke ondersteuning niet zelf kunnen betalen. Daarom gaan we de instroom inperken. Daarvoor gaan we gaan een breed scala aan opties verkennen en uitwerken.
- Om de beweging naar de voorkant te borgen hebben we meerdere lijnen ingezet:
 - In 2022 hebben we de toegang tot de Wmo voor heel Breda neergelegd bij het aanmeldpunt Zorg voor elkaar Breda. De klant onderzoekt (zo veel mogelijk) zelf zijn ondersteuningsvraag en brengt deze samen in een passende oplossing. De vrager krijgt hierbij waar nodig ondersteuning van maatschappelijk werkers en klantmanagers Wmo. Het resultaat is altijd een samenhangende coproductie van de vrager en de hulpbronnen waarop hij een beroep doet. Ingeschakelde hulpbronnen zijn vaak de klant zelf, zijn netwerk, een vrijwilliger, en algemene of maatwerkvoorzieningen. Met deze klantreis gaan we ook in 2023 verder.
 - Ook de klantreis ná de toegang gaan we verder vormgeven. Dat doen we samen met de uitvoering Wmo, het voorliggend veld en de maatwerkaanbieders. De nieuwe inkoop in 2022 biedt hiervoor een mooie basis.
 - Daarnaast optimaliseren we de samenwerking met het medisch domein. Om alle partijen te laten samenwerken aan de beweging naar de voorkant, werken we met lerende netwerken: professionals die elkaar ontmoeten en vooral op basis van concrete hulpvragen van elkaar leren. We willen ervoor zorgen dat kwetsbare mensen, die bijvoorbeeld begeleiding ontvangen in het kader van beschermd wonen en maatschappelijke opvang, weer een netwerk kunnen opbouwen. Daarom financieren we 8 buurtpleinen in Breda.
 - Verder werken we in 2023 aan een nieuw beleidskader als opvolger van Breda Samen Doen 2021-2023. Hiermee willen we nog scherpere afspraken maken met onze partners om er voor te zorgen dat onze inwoners zo lang mogelijk zelfredzaam kunnen zijn.
- We bouwen voort op het project 18-/18+. Via casuïstiekbijeenkomsten ontdekken we welke drempels we moeten wegnemen in de hulp rondom de 18-jarige leeftijd. Dit gaan we in 2023 doen. Eén van de verbeterpunten die nu al naar voren komt, is een gezamenlijke intake, zodat jongeren niet op meerdere plekken hun verhaal hoeven te doen. Ook dit wordt verder uitgewerkt.
- We ondersteunen een pilot integraal werken/community building rondom kwetsbare mensen en hun omgeving in Gageldonk. Hierin werken de zorg, de gemeente, de politie en corporaties samen rondom de inwoners in een buurt. Daarnaast onderzoeken we of we vergelijkbare initiatieven kunnen starten of faciliteren in andere buurten van Breda (samen met Verbeter Breda en aanpak kwetsbare wijken).

WAT ZIJN DE RISICO'S?

- We verwachten een aanhoudende, autonome groei van het aantal Wmo-klanten. Dat komt onder meer door de vergrijzing, het feit dat mensen langer thuis blijven wonen, door jongeren die meer dan ooit (mentale) problemen ervaren en door meer complexere hulpvragen. Deze groei leidt ook tot hogere uitgaven. Het is nog onduidelijk in hoeverre we deze groei met beleidskeuzes en ingezette beheersmaatregelen voldoende kunnen dempen om uit te blijven komen met de beschikbare budgetten.
- De rijksmiddelen die we hebben ontvangen om de extra gebruikte Wmo-middelen door invoering van het abonnementstarief te compenseren blijven onvoldoende om de werkelijke uitgaven te dekken. Een extra compensatie vanuit het Rijk lijkt weinig kansrijk.
- Het is onduidelijk of corona opnieuw een rol gaat spelen. Ook is er nog geen zicht op de na-ebbende effecten van eerdere coronagolven op onder andere de mentale problematiek en de persoonlijke stabiliteit van diverse doelgroepen. Dit heeft vooral effect op de Wmo-begeleiding. Door deze onzekerheid is het moeilijk te voorspellen of de vraag blijft toenemen of afvlakt.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Meedoen (audit nr 15)

Omschrijving: Percentage inwoners dat actief meedoet in de samenleving. Dat kan op verschillende manieren: intensief mantelzorg, intensief vrijwilligerswerk, minimaal 12 uur per week aan het werk in loondienst of als zelfstandig ondernemer, deelname aan re-integratietraject, school/opleiding volgen.

Bron: Inwonersenquête (buurtenquête) Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
71		73		75

Toelichting: We verwachten een hoger percentage door het effect van nieuw vrijwilligersbeleid en een nog actievere inzet van Mooiwerk.

Indicator: Actief in de buurt (audit nr 2201)

Omschrijving: Percentage bewoners dat zich actief heeft ingezet in de buurt

Bron: Inwonersenquête (buurtenquête) Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
27		26		28

Toelichting: In 2021 en 2022 zijn er flinke na effecten van Corona geweest. Het vertrouwen en de onderlinge netwerken moeten weer opgebouwd worden, dat kost tijd. We verwachten daarom een lichte stijging ten opzichte van voorgaande jaren.

Indicator: Ondersteuning buurtinitiatieven (audit nr 2202)

Omschrijving: Percentage bewoners dat het (helemaal) oneens is met de stelling: De gemeente ondersteunt buurtinitiatieven op het gebied van leefbaarheid en veiligheid voldoende.

Bron: Inwonersenquête (buurtenquête) Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
12		10		9

Toelichting: Op meerdere fronten wordt al jaren steeds zichtbaardere ondersteuning geboden (buurtpunten, buurtpreventie). Ook met de aanpak aandachtswijken blijft hier continue aandacht op. In 2023 komen daar effecten van uitvoeringsprogramma van Verbeter Breda nog bij wat naar verwachting bijdraagt aan een lager percentage.

Productindicatoren Product Maatwerk Wmo

Indicator: Maatwerkarrangementen Wmo (audit nr 16)

Omschrijving: Aantal cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (per 10.000 inwoners)

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Aantal per 10.000

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023

850	840	850	830
-----	-----	-----	-----

Toelichting: Op basis van het VNG WMO voorspelmodel wordt een (autonome) stijging verwacht ten opzichte van 2021 met 5%. Door diverse maatregelen (onder andere binnen Huishoudelijke Ondersteuning en Wmo Begeleiding) streven we ernaar om die autonome stijging om te zetten in een lichte daling van het aantal maatwerkvoorzieningen.

Thema Thuis

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- Een huis, een veilige omgeving en stabiele hulp zijn belangrijke voorwaarden voor inwoners die nét wat meer zorg en ondersteuning nodig hebben. Ook voor hen willen we klaar blijven staan. Door veiligheid te bieden op onveilige plaatsen in huis. Door een tijdelijke woon- of slaapplek te bieden als het leven tegenzit en mensen alles verloren hebben. Of door intensievere begeleiding te bieden als mensen niet zelfstandig kunnen wonen en op beschermd wonen aangewezen zijn. We streven naar een compleet palet aan voorzieningen, zodat iedereen in Breda een veilige plek heeft om te kunnen slapen en eten
- We willen verslavingen voorkomen en de negatieve gevolgen van een verslaving op de gezondheid vermijden en beperken. Zeker als het om jongeren gaat.
- We willen overlast in de wijken en buurten verkleinen, en bij overlast snel en effectief kunnen handelen; voor de persoon zelf én voor de omgeving. Met het Meldpunt Crisiszorg ontlasten we de politie en vergroten we de slagkracht en kennis van maatschappelijke organisaties rondom onbegrepen gedrag. Samen leren we hoe we de preventie van overlast door onbegrepen gedrag beter kunnen inrichten.
- We willen dat iedereen een dak boven zijn hoofd heeft. We voorkomen dakloosheid en creëren extra woonplekken met passende ondersteuning voor mensen die dakloos zijn of dat dreigen te worden.
- We bieden passende zorg voor inwoners die tijdelijk onplanbare ondersteuning nodig hebben vanwege psychische problematiek, een lichte verstandelijke beperking en/of verslavingsproblematiek. We werken samen met onze regiogemeenten om die passende zorg ook zo goed en efficiënt mogelijk te bieden. Verder willen we dat mensen die uitstromen uit beschermd wonen zelfstandig en duurzaam verder kunnen herstellen.
- Het beleidskader 'Geweld in afhankelijkheidsrelaties en meldpunt crisiszorg 2022-2025' vormt de basis voor de regionale aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties. We willen geweld eerder en beter in beeld krijgen, stoppen en duurzaam oplossen. Daarvoor is ook aandacht nodig voor specifieke groepen. We willen de projecten borgen die voortkomen uit het regionale programma 'Geweld hoort nergens thuis', dat afloopt in 2022. De structurele inkomsten (een bijdrage vanuit het Rijk, aangevuld met gemeentelijke bijdragen) blijven achter bij de oplopende kosten van de structurele activiteiten. We willen de regionale structurele inkomsten en uitgaven in balans brengen. Voor Veilig Thuis West-Brabant en voor Safegroup (de vrouwenopvang) geldt dat de basis op orde moet komen en moet blijven. We willen ons goed voorbereiden op het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. Daarbij blijven we de slachtoffers van geweld in afhankelijkheidsrelaties steunen en centraal zetten. Om de cirkel van geweld te doorbreken, is het belangrijk om ook de plegers te betrekken. Al lerend zorgen we ervoor dat we huishoudens steeds beter ondersteunen.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

- In 2023 zetten we de ketenaanpak verslavingszorg samen met onze partners voort. Extra aandacht gaat hierbij uit naar verslavingspreventie. Hiermee geven we invulling aan het bestuursakkoord 2022-2026, waarbij wordt ingezet op voorlichting en preventie op het gebied van drugs.
- Vanaf september 2022 stuurt de politie in onze regio zorgmeldingen naar het Meldpunt Crisiszorg. We verwachten dat dit meldpunt meer capaciteit nodig heeft om deze nieuwe instroom op te kunnen pakken. We maken afspraken met de regiogemeenten over een eventuele hogere bijdrage. Daarnaast streven we ernaar om de triage van de

acute psychiatrie per 2023 samen te voegen met die van het meldpunt, zodat deze meldingen op dezelfde manier wordt beoordeeld en opgevolgd.

- Voor 2023 en verder ontwikkelen we een nieuw regionaal beleidskader voor maatschappelijke opvang, (o)ggz en verslavingspreventie. Dat doen we samen met onze partners van de overlegtafel Breda vangt op en de regiogemeenten. In dit beleidskader nemen we ook de resultaten van de evaluatie van het versterkingsplan mee, net als het nieuwe bestuursakkoord. Ook bekijken we welke projecten uit het versterkingsplan we willen voortzetten in 2023.
- Samen met het zorgkantoor en de aanbieders die begeleiding bieden aan de meest complexe groep, ontwerpen we een ketenaanbod, waarmee we voorzien in het hiaat tussen de Wmo en de Wet langdurige zorg (Wlz).
- We ontwerpen een nieuw toegangsproces voor beschermd wonen (BW). Daarbij wordt de eerste beoordeling uitgevoerd door de eigen gemeente van de aanvrager. We ontwikkelen de monitor beschermd wonen door. Met de zorgaanbieders en corporaties maken we afspraken voor het bieden van zelfstandige wooncontracten voor cliënten BW die dat kunnen en willen.
- In 2023 realiseren we zo'n 600 tijdelijke woningen waarvan een deel ook kan worden ingezet voor de doelgroep met een zorgachtergrond. Daarnaast maken we nieuwe afspraken met de corporaties over regionale matching en contingentwoningen.
We ondersteunen projecten van gemengd wonen, waar mensen met en zonder een zorgvraag in één complex wonen (zoals aan de Rijkstraat en de Gageldonkseweg). Het doel is dat er met de hulp van community builders een gemeenschap ontstaat die meer informele ondersteuning biedt en waar iedereen een bijdrage levert aan het complex en de omgeving.
Als centrumgemeente voor BW en maatschappelijke opvang (MO) huisvest Breda veel cliënten, ook mensen die afkomstig zijn uit de regio. Om ervoor te zorgen dat zij bij terugkomst daar ook passende huisvesting krijgen, maken we afspraken in het 'Regionaal huisvestingsplatform regio Breda'.
Samen met corporaties, de politie en zorginstellingen werken we aan de realisatie van de woonvorm Anders Wonen. Daarmee willen we overlast in onze wijken en dorpen voorkomen en een specifieke doelgroep huisvesten.
- We richten ons op goed opdrachtgeverschap voor de gesubsidieerde instellingen (zoals Veilig Thuis en Safegroup). We onderhouden onze samenwerkingsafspraken en versterken de bestuurlijke en regionale netwerken (voor ouderenmishandeling, seksueel geweld, eerder en beter in beeld en complexe scheidingen).
- Blauwe Maan ondersteunt onze regionale organisaties voor maatschappelijk werk bij het eerstelijns hulpaanbod na seksueel misbruik. Er is meer tijd nodig om dat zelfstandig te doen. Daarom verlengen we de samenwerking met Blauwe Maan op projectbasis met 2 jaar (2023 en 2024).
- Het interventieteam MDA++ (multidisciplinaire samenwerking) is sinds 2022 uitgebreid met expertise op het gebied van jeugd. Dit zetten we voort.
- Voor de aanpak van geweld binnen afhankelijkheidsrelaties zetten we ervaringsdeskundigen in, waaronder explegers. Deze aanpak zetten we voort en we breiden die verder uit.
- Veilig Thuis en Safegroup ontvangen meer subsidie voor extra werkbegeleiding en beleidscapaciteit. We blijven in gesprek met deze organisaties om snel verbeteracties in te kunnen zetten als dat nodig is. Bij Veilig Thuis richten we ons op een acceptabele werkvoorraad en bij Safegroup richten we ons op het versterken van de hulpverlening binnen de opvang en op de verbouwing, waarbij de renovatie van de bestaande woonunits in volle gang zal zijn.
- Meldingen die door Veilig Thuis worden overgedragen aan het lokale team van Breda, komen sinds 2022 binnen via een integraal aanmeldpunt (met partners van Zorg voor Elkaar en CJG). In 2023 en verder wordt deze werkwijze verder verbeterd, conform het kwaliteitskader 'Samen werken aan veiligheid voor lokale teams'. Deze nieuwe manier van werken vraagt een grotere inzet van onze partners, doordat er beter en vaak langduriger zicht op de veiligheid wordt gehouden. Ook plegers worden zo veel mogelijk betrokken. Deze aanpak maken we onderdeel van het programma Zorg & Veiligheid.

WAT ZIJN DE RISICO'S?



- De krapte op de woningmarkt blijft de uitstroom van mensen vanuit beschermd wonen en de daklozenopvang in de weg zitten. Het levert ook problemen op voor nieuwe doelgroepen, zoals jongeren die geen woning kunnen vinden, waardoor het risico op dakloosheid groeit.
- Het geraamde tekort voor de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties wordt in 2023 met incidenteel budget opgelost. Verder moet een analyse van het regionale takenpakket inzicht geven in de mogelijkheden om de structurele inkomsten en uitgaven vanaf 2024 weer in balans te brengen. Als een herschikking van taken of activiteiten een oplossing biedt, dan wordt dat projectmatig en waar nodig gefaseerd gedaan.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Gehuisveste daklozen (audit nr 17)

Omschrijving: Percentage daklozen van de uitgestroomde daklozen dat passend gehuisvest is

Bron: Gemeente Breda, WIZ Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
51	44			50

Toelichting: Vanaf januari 2021 zijn we gestart met een nieuwe manier van registreren: inhoudelijke wijzigingen, ander systeem en verandering in wie de registraties doen. Er zijn om die reden geen realistische realisatiecijfers over 2021 en is er ook geen streefwaarde voor 2022 bepaald. Mede door alle inspanningen uit het versterkingsplan dak- en thuislozen verwachten we in 2023 50% van de uitgestroomde daklozen passend te huisvesten.

Indicator: Beschermd wonen (audit nr 18)

Omschrijving: Aantal cliënten in Beschermd Wonen; gemiddelde van het aantal op de 1e van de maand

Bron: Gemeente Breda, Suites voor het Sociaal Domein Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
793	805	618	650	450

Toelichting: Naast een daling van het aantal huidige cliënten in Beschermd Wonen als gevolg van een overgang van huidige cliënten naar de Wet langdurige zorg hebben we ingezet op verdere ambulatisering van de ondersteuning. We verwachten dat een verdere daling belemmerd wordt door een tekort aan uitstroombmogelijkheden (zelfstandige woonruimten). Sinds de jaarrekening 2021 is de meetwaarde van deze indicator aangepast van het feitelijke aantal op 1 bepaalde peildatum, naar het gemiddelde aantal per elke 1e van de maand

Thema Leren, ontwikkelen en werken

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

We willen dat iedereen naar vermogen meedoet. Om daarvoor te zorgen, richten we ons in 2023 volledig op onze klanten. We zijn continu gericht op het samenbrengen van de problematiek op alle leefgebieden en kiezen voor de meest duurzame oplossing. De balans tussen dienstverlening en zelfredzaamheid wordt steeds scherper aangezet. Daarbij gaan we uit van de goede trouw van onze inwoners. Voor mensen die ons vertrouwen schenden en niet willen meedoen, hebben wij geen begrip.

We beseffen dat we een onderdeel zijn van een groter geheel. Daarom streven we ernaar om het complete beeld van initiatieven te overzien en zaken met elkaar in verband te brengen. Waar mogelijk brengen we deze dichter bij elkaar voor onze inwoners.

Ondanks de steunmaatregelen kampen veel ondernemers met financiële problemen. Landelijk zijn naar schatting zo'n 220.000 ondernemers bezig met de keuze tussen stoppen en doorgaan (en de vraag hoe zij dit kunnen doen). We willen hen kunnen ondersteunen met specialistische kennis, maar hebben die op dit moment nog te beperkt in huis. Vanaf oktober 2022 gaan er aflossingsregelingen gelden die naar verwachting voor velen niet na te komen zijn. Wij willen over kennis en vaardigheden beschikken om schuldhulpverlening aan ondernemers te kunnen bieden.

Het is onstuimig in de wereld, ons land staat voor veel uitdagingen. Een daarvan is de bestaande druk op de woningmarkt. Daarbij komt ook een asielcrisis die effect heeft op die woningmarkt. Veel groepen mensen zoeken woonruimte of hebben opvang nodig. Zoals de stroom (Oekraïense) vluchtelingen en asielzoekers die in Nederland onderkomen zoekt. Maar ook de regulier woningzoekenden en spoedzoekers zoals jongeren, mensen die uit een scheiding komen, studenten, statushouders en mensen die uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang uitstromen.

Om de asiel- en woningcrisis aan te pakken heeft het Rijk met de Nederlandse gemeenten afgesproken dat er flexwoningen moeten worden gebouwd, dat de asielopvang wordt uitgebreid en dat statushouders versneld een plek krijgen. Breda staat ook in 2023 voor de opdracht om hier invulling aan te geven. We beseffen dat we te maken hebben met een complex vraagstuk, waarbij het van belang is te schakelen op meerder terreinen.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Toepassen van wetgeving en maatwerk

Voor de meeste van onze klanten werkt de bestaande wetgeving prima. Waar nodig passen we maatwerk toe. Dit is wel tijdrovend en het vraagt om specifieke competenties. Daarom zetten we in 2023 stappen om deze belofte waar te kunnen maken qua capaciteit, competenties en kwaliteit.

Sturen op effect

We gaan de effecten meten van onze dienstverlening en niet enkel de instroom en de uitstroom. Hierbij meten we het aantal mensen dat duurzaam uit de schulden is geraakt en waar men uitstroomt op de arbeidsmarkt. Op deze manier hebben we direct inzicht op wat wel en wat niet werkt.

Ken je klant

In 2022 zijn we gestart met het principe 'Ken je klant'. De grootte van de portefeuille is hierop aangepast; iedere fulltime regisseur heeft maximaal 125 zaken in behandeling, waarbij de regisseur elke klant minimaal om de 2 maanden spreekt en ieder gesprek leidt tot een volgende stap in de ontwikkeling. Deze toegenomen aandacht leidt tot meer beweging en toeleiding richting werk. Daarnaast voeren we in Q4 2022 een onderzoek uit met Avans Hogeschool en Inclusivate, waarbij we een nieuwe methodiek ontwikkelen voor betere gesprekken. Deze methodiek wordt in 2023 uitgerold binnen het hele team Regie participatie, WSP Breda, WLC en Breday. De verwachting is dat alle regisseurs in Q3 2023 werken volgens deze methodiek.

Iedereen een vaste regisseur

Momenteel heeft nog niet iedereen een vaste contactpersoon. Dit zijn de klanten die het verst van de arbeidsmarkt af staan. De dienstverlening voor deze groep wordt nu uitgevoerd via een groepscaseload, die vanwege de meervoudige problematiek integraal wordt beheerd. In deze zaken vinden geen structurele gesprekken plaats; deze worden na signalen van de klant en onze samenwerkingspartners opgepakt. Wij vinden dat ook deze klanten aandacht verdienen. Daarom breiden we in Q4 2022 het aantal fte's uit met 6. Hiermee organiseren wij een focusteam Zorg, dat gesprekken met deze klanten op gang brengt volgens de nieuwe methodiek.

Herijking werkwijze tegenprestatie

Iedereen kan iets, iedereen doet iets. Maar wat dat 'iets' dan precies is, gaan we met onze in- en externe partners verder uitwerken. Dit gaan we dicht bij de klanten, in hun eigen wijk organiseren. Intern en extern hebben we veel tijd en aandacht geïnvesteerd om de zelfredzaamheid van onze klanten te vergroten. In 2023 zetten we samen met onze partners minstens 3 projecten op die bijdragen aan een concretere en betere ontwikkeling van onze cliënten. Uitgangspunt blijft dat we elke cliënt minimaal om de 2 maanden hebben gesproken en dat elk gesprek tot een volgende stap leidt. Hierdoor wordt 10% van onze klanten doorverwezen naar de afdeling Werk/WSP Breda of een van onze trajectpartners.

Wet inburgering en opvang statushouders

We gaan verder met de implementatie van de Wet inburgering, wat in deze tijd behoorlijk uitdagend is. We willen 250 statushouders vanuit het COA versneld opvangen, terwijl de situatie op de woon- en arbeidsmarkt gespannen is.

We moeten zo snel mogelijk tijdelijke onderkomens creëren voor alle doelgroepen, zoals (Oekraïense) vluchtelingen en asielzoekers die in Nederland onderkomen zoeken, maar ook de regulier woningzoekenden en spoedzoekers. Zo kunnen we hen een eerste stap laten zetten richting een woning. Dat kan in een flexibele opvanglocatie, in getransformeerde bestaande gebouwen, en in de tijdelijke woningen. Op die manier kan iedere doelgroep onderdak vinden in de fase die past bij de stap in hun wooncarrière in Nederland. Daarvoor maken we afspraken met de woningcorporaties. We creëren een mix van

voorzieningen, bijvoorbeeld via tijdelijke woningen voor een mix van spoedzoekers, een opvang voor AMV'ers (zoals nu in het KPN-gebouw plaatsvindt) en het bouwen van 1500 permanente woningen per jaar. Indien nodig realiseren we een tussenvoorziening voor statushouders. We investeren voor de statushouders in een Bredase aanpak waarbij we versneld aan de slag gaan met taal en inburgering.

De vluchtelingen en Oekraïense ontheemden die in 2022 onderdak hebben in onze gemeente, worden naar verwachting ook in 2023 opgevangen. Dit vraagt inzet vanuit de gemeente op diverse vlakken, zoals inkomensondersteuning, inburgering, onderwijs en begeleiding naar werk.

We zetten maximaal in op de realisatie van diverse opvang- en woonoplossingen om onze taakstelling voor statushouders te halen en de achterstand in te kunnen lopen, en deze nieuwkomers een passende woonruimte te bieden.

Actieplan richting werk voor (ex-)statushouders

De afgelopen jaren is, mede door corona, een groep ontstaan die genaturaliseerd is, maar nog niet kan deelnemen op de arbeidsmarkt. Samen met WRKLAB076 en het WSP Breda willen we in 2023 alsnog 25 klanten aan een betaalde baan helpen. In Q3 2022 zijn we gestart met een werkleerlijn, waarbij we extra aandacht besteden aan taal op de werkvloer en een jobcoach inzetten die zich richt op de specifieke ontwikkeling van (ex-)statushouders.

WSP Breda – dé ondersteuning naar werk

Het WSP Breda heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd in een infrastructuur van werken en leren. Zij maken het voor diverse doelgroepen haalbaar om de stap naar betaald werk te zetten in kansrijke sectoren. De samenwerking tussen het onderwijs, de overheid en ondernemers heeft een gedegen fundament. Daarnaast werkt de keten Participatie nu met het zogeheten Meet & Match-centrum. Daardoor zijn alle routes naar betaald werk voortaan onder één dak te vinden (in de Haagse Beemden). Inwoners die klaar zijn voor betaald werk, kunnen daar rekenen op handvatten voor zelfregie én maatwerk, zodat de uitstroom naar betaald werk nóg beter verloopt. In 2023 wil het WSP Breda in totaal 800 plaatsingen voor elkaar krijgen, die bestaan uit fulltime werk (40%, uitkeringsonafhankelijk), parttime werk (25%, inkomen van minimaal € 500) en preventief werk (35%, behouden van een uitkering).

Breday – dé vindplaats voor jongeren

Breday is de centrale vindplaats voor jongeren tussen de 18 en 27 jaar met een hulpvraag. Wij zetten de dienstverlening voort, waarbij we de aanpak intensiveren met de ketens Jeugd en Wmo. Via een centrale intake willen we de overgang van Jeugd naar Participatie en/of Wmo constructiever laten verlopen, zodat jongeren geen hinder ervaren van wet- en regelgeving en de inzet van verschillende professionals beter stroomlijnt. Breday wil minimaal 50 jongeren bemiddelen naar betaald werk en 150 jongeren laten participeren in re-integratietrajecten als voorbereiding op betaald werk of een vervolgopleiding. We zetten hierbij de infrastructuur van het WSP Breda en gecontracteerde aanbieders uit de keten Participatie in.

Afdeling Werk

De naam ATEA-Breda is langzaam aan het verdwijnen. De Afdeling Werk pakt haar positie steeds beter en wil vooruit. De samenwerking binnen de keten Participatie, Regie, het WSP en de Afdeling Werk loopt steeds vloeiender en men spreekt elkaars taal. Ze weten elkaar steeds beter te vinden en hebben gezamenlijke doelstellingen geformuleerd. In 2023 willen we met deze keten 200 inwoners van Breda uit hun uitkeringspositie helpen. Bij het onlangs geopende initiatief WRKLAB076 kunnen mensen laagdrempelig (en onbeperkt) instromen. De eerste effecten zijn al te zien. Op weg naar 2023 wil de Afdeling Werk van de keten Participatie dé kennispartner en dé personeelsleverancier worden voor de uitvoeringsafdelingen van de gemeente Breda. Ook zij krijgen te maken met uitdagingen op het gebied van personeel. Kansen zijn er in 2023 dus meer dan genoeg.

Gestegen energielasten

We helpen onze inwoners om hun energielasten te beheersen en verstrekken waar nodig eenmalige toeslagen.

Focusteam Energie

Het focusteam Energie gaat enthousiast aan de slag met alle hulpvragen over dit onderwerp: van informatie en hulp bij verduurzaming tot het voorkomen van schulden en schuldhulpverlening. Het team werkt samen met diverse partners binnen de gemeente en daarbuiten om te ondersteunen met duurzame oplossingen. Daarnaast zoeken we onze inwoners actief op met inspirerende initiatieven in de wijken om ervoor te zorgen dat we zichtbaar en laagdrempelig bereikbaar zijn voor al hun vragen over energie.

Financieel expertisecentrum

In 2023 gaan we verder met de ontwikkeling van het financieel expertisecentrum. We willen ondernemers, inwoners en

professionals al in een vroeg stadium kunnen helpen met al hun financiële vragen en zorgen. Het expertisecentrum richt zich nu nog vooral op ondernemers. In 2023 breiden we dit verder uit.

Inkoop kennis schuldhulpverlening ondernemers

We willen onze ondersteuning voor ondernemers een extra impuls geven. Daarom kopen we specialistische kennis in, vooralsnog voor de komende 2 à 3 jaar. De aanbesteding daarvoor start in 2022. Naar verwachting zullen zo'n 50 tot 60 ondernemers zich hiervoor aanmelden in 2023.

Bredapas

De huidige Bredapas is gericht op inwoners met een inkomen tot 120% WML (Wettelijk minimum loon). Eind 2022 starten we met een onderzoek naar de verder ontwikkeling van de Bredapas. We onderzoeken onder meer de bedragen voor Bredapashouders, de gevolgen van een gemeentebrede pas (met extra voorzieningen voor minima) en een eventuele aansluiting bij het Volwassenenfonds Sport en Cultuur. Het onderzoek wordt in de loop van 2023 afgerond.

Afschaffen eigen bijdrage bijzondere bijstand

In Q4 2022 passen we ons beleid aan en schaffen we de eigen bijdrage voor bijzondere bijstand af.

Toename hulpvragen bij schulden

Capaciteit

We verwachten in 2023 meer meldingen vanuit de vroegsignalering en meer aanmeldingen voor schuldhulpverlening. Daarom breiden we onze capaciteit uit met 3 fte en ontwikkelen we een flexibele schil. Zo kunnen we de hogere instroom op meerdere plaatsen in het proces van schuldhulpverlening opvangen.

Procesoptimalisatie

We zetten 1 fte in om het proces vanaf de vroegsignalering tot het einde van de schuldregeling zo effectief mogelijk te maken. We beschrijven het proces en actualiseren onze inwerkdocumenten en werkbeschrijvingen om snel mensen te kunnen opleiden als dat nodig is. Naast voldoende capaciteit willen we zoveel mogelijk verbeteren om de (nu al sterk) verhoogde instroom aan te kunnen. Juist ook vanwege de krappe arbeidsmarkt.

Preventie

Preventie is in 2022 uitgegroeid tot een vast en stabiel onderdeel binnen onze schuldhulpverlening. We ontwikkelen nieuwe initiatieven om zo vroeg mogelijk in contact te komen met mensen die in de schulden dreigen te raken. We onderzoeken of we onze samenwerking met partners in de stad kunnen uitbreiden. Ook zorgen we ervoor dat het team Schuldhulpverlening binnen en buiten zichtbaar en vindbaar is.

In 2023 zetten we extra middelen in om beter vindbaar te zijn voor mensen met een uitkering (WAO, WW, WIA), die graag willen werken. Binnen de gemeente mogen daar geen gegevens over worden uitgewisseld. Uit landelijke cijfers blijkt dat de meerderheid van deze groep in de schulden terechtkomt vanwege tijdelijk instabiele inkomsten.

Vroegsignalering

We optimaliseren onze vroegsignalering om in contact te komen met mensen die dit het hardst nodig hebben. We gaan door met het experiment 'vroegsignalering hypotheek'. Dit is een samenwerking met de Rabobank, onder het toezend oog van het ministerie (vanwege de gegevensuitwisseling). De eerste bevindingen zijn positief: we komen in contact met andere doelgroepen (ondernemers en werkende armen).

Voorkomen van uitval

We gaan een monitoringssysteem gebruiken om het aantal klanten dat uitvalt tijdens een schuldregeling tot een minimum te beperken. Ieder kwartaal is er minimaal één contactmoment met de klant. Tijdens het proces ligt de nadruk continu op een duurzame oplossing. We werken daarbij met een integrale blik.

Verlenen van nazorg

In 2022 hebben we het proces voor het verlenen van nazorg geïmplementeerd. In het 1e jaar na de afronding van een traject hebben we nog minimaal 3 kwalitatieve contactmomenten. In 2023 volgen we de resultaten nauwgezet en verbeteren we dit proces continu. Alleen door te doen ontdekken we immers welke interventies tot het meest duurzame resultaat leiden.

Jongerenperspectieffonds

In 2022 starten we met de eerste groep van het jongerenperspectieffonds. Wij starten in 2023 met 2 nieuwe groepen (van gemiddeld 10 personen per groep). Deze jongeren van tussen de 18 en 27 jaar gaan we ondersteunen door middel van duurzame oplossingen met als doel om ze een startkwalificatie (diploma havo, vwo, mbo niveau 2 of hoger) te laten halen.

Jeugdfonds Sport en Cultuur

In 2023 verruimen we de toegang tot het Jeugdfonds Sport en Cultuur, zodat geen enkel kind buitenspel staat met sport en cultuur. In de 2e helft van 2022 bekijken we samen wat hiervoor de beste oplossing is voor 2023 en later.

Armoede doorbreken

In 2022 zijn we gestart met een pilot voor het doorbreken van armoede die overgaat van generatie op generatie. We weten inmiddels welke problematiek er in Breda speelt. In 2023 willen we deze armoede met een gerichte werkwijze tegengaan., hierbij denken we ook aan het inzetten van ervaringsdeskundigen.

WAT ZIJN DE RISICO'S?

- De afgelopen jaren hadden we een fors positief resultaat op het gebied van werk en inkomen. Daardoor rekenen we de komende jaren met een voordeel van € 3 miljoen. De komende periode onderzoeken we hoe de keten Participatie hiermee om kan en wil gaan. De overschotten van de afgelopen jaren zijn grotendeels incidenteel en voor de Buig-uitkering geldt dat het budget door het Rijk naar beneden wordt bijgesteld als het aantal bijstandsontvangers afneemt (in april 2022 nog met € 3,8 miljoen). Het risico is dat wij niet over de middelen beschikken om onze dienstverlening voort te zetten en verder te ontwikkelen, waardoor de uitstroom van uitkeringsgerechtigden stagneert en de gemeente niet in staat is om preventief werk te maken van de instroom. De concrete toestroom door de inflatie is nog moeilijk in te schatten. Op dit moment wordt gesproken over 1 op de 3 huishoudens. Het verloop is grillig door de omstandigheden.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Voortijdig schoolverlaters (audit nr 19)

Omschrijving: Percentage leerlingen tussen 12-23 jaar dat zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
2,2	2	2,1		1,8

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. Het percentage schoolverlaters is de afgelopen jaren iets gedaald, van 2,2% in 2019 tot 2,1% in 2021. Voor 2023 wordt een verdere daling verwacht. De impact van Covid-19 op het voortijdig schoolverlaten blijft moeilijk in te schatten.

Indicator: Bijstandsuitkering (audit nr 20)

Omschrijving: Aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners van 18 jaar en ouder

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Aantal per 10.000

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
395,6	499	449,3		438,2

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator.

Indicator: Laaggeletterdheid (audit nr 21)

Omschrijving: Percentage laaggeletterden van het aantal totaal inwoners van 16 t/m 65 jaar

Bron: Onderzoeksrapport Regionale spreiding van geletterdheid in Nederland Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023

Toelichting: Huidige indicator is gebaseerd op Europees onderzoek dat na 2016 vooralsnog geen recentere gegevens beschikbaar heeft over hoeveel laaggeletterden er per gemeente zijn. We delen specifiekere gegevens en inzichten in beleidsstukken of notities waarmee we de gemeenteraad op de hoogte houden van de ontwikkelingen.

Productindicatoren Product Participatie

Indicator: Uitstroom naar werk/zelfstandig ondernemerschap (audit nr 22)

Omschrijving: Aantal mensen dat uitstroomt naar werk of zelfstandig ondernemerschap (exclusief TOZO, BBV verkort)

Bron: Gemeente Breda, Suites voor het Sociaal Domein Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
613	364	516	350	400

Toelichting: In Breda is het aantal bijstandsuitkeringen de afgelopen kalenderjaren flink gedaald. Ook dit kalenderjaar zien we dat het Werkgevers Service Punt (WSP) Breda ruim 60% van de bemiddelingen voor rekening neemt. Kandidaten vinden minder makkelijk zelfstandig de weg naar betaald werk en doen een beroep op het - door WSP Breda - gecreëerde netwerk aan werkgevers en opleiders.

Indicator: Baanafspraken regio West-Brabant (audit nr 23)

Omschrijving: Aantal baanafspraken in de regio West-Brabant ten opzichte van nulmeting eind 2012

Bron: Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
1.527	1.571	1.793	3.585	4.000

Toelichting: Jaarlijks cumulerende indicatie gesteld door SZW en gerapporteerd door UWV.

Indicator: Beschut werk (audit nr 24)

Omschrijving: Aantal plaatsen beschut werk (in fte van 31 uur)

Bron: Gemeente Breda Meeteenheid: Aantal fte van 31 uur

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
62	77	88		60

Productindicatoren Product Sociale werkvoorziening

Indicator: Sociale werkvoorziening (personen) (audit nr 26)

Omschrijving: Aantal personen dat begeleid wordt door de sociale werkvoorziening (WSW)

Bron: Gemeente Breda Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
1.048	1.015	997		625

Productindicatoren Product Reïntegratie

Indicator: Lopende re-integratievoorzieningen (audit nr 2209)

Omschrijving: Aantal inwoners van 15-64 jaar met een lopende re-integratievoorzieningen (per 10.000 inwoners). Het zijn voorzieningen die door een gemeente worden ingezet, nadat is vastgesteld dat iemand een belemmering heeft die directe arbeidsinschakeling bemoeilijkt (er is een afstand tot de arbeidsmarkt).

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Aantal per 10.000

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
221,2	150,6			

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen maar bepaalt hierop geen streefwaarde

Productindicatoren Product Schuldhelpverlening

Indicator: Vroegsignalering schuldenproblematiek (audit nr 2301)

Omschrijving: Aantal signalen van te laat of niet betaalde rekeningen van vaste lasten

Bron: Gemeente Breda, Inforing Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
				5.500 - 6.000

Toelichting: Dit is een nieuw toegevoegde indicator. Preventie en vroegsignalering om daarmee problematische schulden te voorkomen wordt steeds belangrijker. Voor 2023 is de indicator bepaald als het aantal signalen van te laat of niet betaalde rekeningen van vaste lasten.

Verwachting is een toename van het aantal signalen met 15 - 20%. Door de stijging van energietarieven en door de inflatie verwachten we dat mensen de keuze voor levensmiddelen vaker laten voorgaan op de te betalen rekeningen van energie/water/huur/zorg.

Indicator: Hulpvragen geldzorgen en schulden (audit nr 27)

Omschrijving: Aantal hulpvragen voor een vorm van dienstverlening bij de afdeling schuldhelpverlening (die worden afgehandeld middels informatie en advies, budgetbeheer, doorverwijzing of een schuldregelingstraject)

Bron: Gemeente Breda, Kredietbank West-Brabant, Allegro Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
952	790	963	1.028	1.150

Toelichting: Een lichte stijging van 10% i.v.m. de toenemende inflatie en prijzen. De werkelijke cijfers uit het eerste halfjaar 2022 vertonen geen stijging t.o.v. vorig jaar in dezelfde periode. Als bron tevens aangehouden monitor schuldhulpverlening in onzekere tijden van Divosa en NVVK

Indicator: Schuldregelingen (audit nr 28)

Omschrijving: Aantal gestarte schuldregelingstrajecten (die kunnen leiden tot schuldbemiddeling, saneringskrediet, WSNP of geen vervolg).

Bron: Gemeente Breda, Kredietbank West-Brabant, Allegro Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
299	255	211	329	300

Toelichting: Ongeveer 30% van de hulpvragen leidt tot een schuldregeling.

Indicator: Budgetbeheer (audit nr 29)

Omschrijving: Aantal opgestarte budgetbeheertrajecten

Bron: Gemeente Breda, Kredietbank West-Brabant Meeteenheid: Aantal trajecten

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
383	407	391	462	165

Toelichting: De meetwaarde is recent aangepast (herijkingsvoorstel). Er wordt nu uitgegaan van het aantal nieuw gestarte trajecten in plaats van totaal aantal in behandeling zijnde trajecten. Daardoor ontstaat een trendbreuk met de realisatiecijfers tot en met 2021. Dat geldt ook voor de streefwaarde zoals eerder opgenomen in de begroting 2022. De streefwaarde voor 2023 is gebaseerd op het aantal nieuw gestarte trajecten in het 1e halfjaar 2022 geëxtrapoleerd naar een jaar, plus een stijging 10% i.v.m. de toenemende inflatie en prijzen. De werkelijke cijfers uit het eerste halfjaar 2022 vertonen geen stijging t.o.v. vorig jaar in dezelfde periode. Als bron tevens aangehouden monitor schuldhulpverlening in onzekere tijden van Divosa en NVVK.

Thema Leven

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- We blijven ons inzetten voor een goede gezondheid van onze inwoners. Met diverse partners in de stad werken we samen aan een gezonde omgeving waarin de gezonde keuze aantrekkelijk is en bevorderd wordt. De GGD is hierin een belangrijke partner. 'Positieve gezondheid' is steeds meer het uitgangspunt, waardoor gezondheid vanuit een breder perspectief wordt benaderd. In 2023 gaan we verder met de ontwikkelde gezondheidsvisie, waarin gezondheid wordt weggezet als een veelzijdig begrip.
- In onze brede gezondheidsaanpak is het tegengaan van overgewicht een belangrijk aandachtspunt.
- Gezondheid gaat hand in hand met sport en beweging. Wij willen ervoor zorgen dat elke Bredenaar kan sporten en bewegen in een gezond, veilig en inclusief sportklimaat. Daarbij staan een stimulerende omgeving, sportaanbieders en eindgebruikers centraal. In 2023 willen we meer Bredanaars in beweging brengen en houden bij de verschillende sportaanbieders, op school, in de wijk en door de inzet van sportvoorzieningen, zoals in de openbare ruimte.
- In 2023 willen we het Talentencentrum openen. Hiermee faciliteren we getalenteerde sporters uit Breda en de regio en willen we een impuls geven aan (sport)beleving in de Hoge Vucht.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Gezondheidsvisie

In 2023 presenteren we een gezondheidsvisie voor de gemeente Breda die de vraag beantwoordt hoe Bredanaars in de

toekomst langer in goede gezondheid kunnen blijven leven. Aansluitend ontwikkelen we hiervoor een uitvoeringsplan. Daarnaast willen we het lokale preventieakkoord en het lokale sportakkoord bundelen tot één leefstijlakoord. Hierbij hebben we aandacht voor gezondheidsbevordering, vitaliteit en een gezonde leefstijl. We gaan onverminderd door met onze Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) aanpak. Met onze gezondheidsaanpak willen we de trend in de toename van overgewicht in Breda gaan keren. Vanaf 2023 is er structureel € 0,2 miljoen extra beschikbaar voor vroegsignalering en het bevorderen van een gezond leven.

Sport- en beweegstimulering

- We stimuleren sporten en bewegen voor iedereen. Dat doen we door de thematafel Breda Beweegt in te zetten en door met deze uitvoeringspartners samen te werken aan de doelen uit het uitvoeringsplan 2023-2024.
- Samen met het onderwijs, zorgpartijen, sportverenigingen en partijen van de thematafel spelen we in op trends en ontwikkelingen. We pakken nieuwe projecten op en maken meer werk van initiatieven voor een gezonde leefstijl.
- Op jonge leeftijd gezonde keuzes leren maken, is goed voor de gezondheid later. Dit voorkomt dat mensen zorg nodig hebben voor ziektes door een ongezonde leefstijl. We stimuleren daarom de gezondheid en de brede motorische ontwikkeling van kinderen en jongeren. Dat doen we door de verbinding te maken met JOGG en door innovaties binnen het bewegingsonderwijs en nieuwe beweegvormen in de wijksport. Samen met onze partners ontwikkelen we een aantrekkelijk en gevarieerd sportaanbod in iedere wijk.
- We versterken de samenwerking tussen sportprofessionals in opleiding, het onderwijs, de zorg en sportaanbieders door partijen als het Sportleerbedrijf, Curio opleidingen en Fontys Hogeschool met elkaar te verbinden.
- Het Jeugdfonds Sport en Cultuur ondersteunt kinderen en jongeren uit gezinnen met onvoldoende geld voor sport.
- We leggen de verbinding tussen gamen, digitalisering en sport in samenwerking met BUAs en Bredata. We intensiveren het gebruik van data om mensen digitaal te ondersteunen bij het sporten en bewegen.
- In samenwerking met cultuur maken we ons binnen stedelijke ontwikkelingen hard voor een permanente plek voor Urban Sports & Culture in de stad.

Sportaccommodaties

In 2023 werken we een integraal huisvestingsplan uit voor onder andere de gemeentelijke sportaccommodaties. Hiermee zorgen we in de toekomst voor een goede spreiding van volwaardige beweeg- en sportfaciliteiten voor georganiseerde als ongeorganiseerde sporters. Zo zorgen we ervoor dat sporten en bewegen altijd dichtbij mogelijk is.

Talentencentrum

We begeleiden de bouw van het Talentencentrum en leveren in 2023 een organisatie op die bijdraagt aan de samenwerking tussen de talentprogramma's, het sportonderwijs en de breedtesport. Voor de exploitatie werken we pragmatisch samen met maatschappelijke organisaties en inwoners uit de wijk Hoge Vucht, waardoor ook zij zich thuisvoelen in het Talentencentrum.

Sportevenementen

We zorgen voor een uitgebalanceerde evenementenkalender met grote en kleine sportevenementen, zoals NK Atletiek en NK halve marathon, die Breda op de kaart zetten. Hiermee stimuleren we sportdeelname en de economie, en leveren we een bijdrage aan het welzijn van inwoners.

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Voor dit thema zijn geen specifieke risico's.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Tevreden over het leven (audit nr 30)

Omschrijving: Gemiddeld rapportcijfer tevredenheid met het leven

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
7,8	7,7	7,7	> 7,8	7,8

Toelichting: Dit is vooral een volgindicator. Dit gemiddelde is maar voor een (klein) deel beïnvloedbaar door de gemeente. De impact van de diverse crises in 2022 kan van grote invloed zijn op dit cijfer.

Indicator: Structureel sporten (audit nr 31)

Omschrijving: Percentage inwoners (16+) dat structureel sport (minimaal 1x per week)

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
	75	76		77

Toelichting: We streven naar een toename van dit percentage.

Indicator: Effect ondersteuning op kwaliteit van leven (audit nr 34)

Omschrijving: ,

Bron: CEO WMO Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
79	75		75 tot 80	75 tot 80

Toelichting: Zowel in Breda als landelijk bewegen deze cijfers zich tussen de 75 en 80%. Dit is een relatief hoog aandeel. We zijn tevreden als we dit zo kunnen houden.

Productindicatoren Product Sportbeleid

Indicator: Niet-wekelijkse sporters (audit nr 36)

Omschrijving: Percentage inwoners van 19 jaar en ouder dat NIET minstens één keer per week aan sport doet

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
	42,3			

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen maar bepaalt hierop geen streefwaarde. De gemeente stuurt op basis van de andere indicator over sporten (nr 31) : structureel sporten. Voor de eenduidigheid kan deze landelijk verplichte indicator (nr 36) het beste vervallen uit de Bredase set indicatoren. Dit voorstel zal worden voorbereid in de nieuwe herijkingronde.

Productindicatoren Product Volksgezondheid

Indicator: Gezondheidsbeleving (audit nr 35)

Omschrijving: Gemiddeld rapportcijfer voor de lichamelijke gezondheid

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
7,5	7,7	7,5	continueren: 7,3-7,7	7,3 - 7,7

Toelichting: Dit is vooral een volgindicator. Dit gemiddelde rapportcijfer is maar voor een (klein) gedeelte beïnvloedbaar door de gemeente.

Thema Ontmoeten

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

De dorpen, wijken en buurten ontwikkelen zich continu. De Bredase wijkaanpak beweegt mee met de energie van bewoners en de opgaven vanuit de overheid. We kennen de dorpen en wijken goed. Als gemeente zijn we een goed zichtbare schakel

voor bewoners die leefbaarheidsinitiatieven versterken, verbreden en vernieuwen. De bereidheid en motivatie van bewoners om hun kennis en kwaliteiten in te zetten voor hun dorp, wijk, buurt en straat zorgen voor betrokkenheid en zelf gekozen oplossingen. Deze initiatiefracht faciliteren we met onze wijkinstrumenten en methodieken, die we mee laten bewegen met nieuwe ontwikkelingen en inzichten.

De netwerken, wijkinstrumenten en methodieken werken ondersteunend voor de grote opgaven van de stad. Denk aan de energietransitie, Verbeter Breda, het Waterkompas, het beheer van de openbare ruimte, de woonopgaven en de gebiedsontwikkelingen. Zo vergroten we de slagingskans van deze grote opgaven, omdat we al vroeg kunnen signaleren wanneer bepaalde acties nodig zijn en actieve betrokkenheid kunnen faciliteren bij ontwikkelingen die direct raken aan de leefomgeving van onze inwoners.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Om de bewonersparticipatie en initiatiefracht te versterken heeft wijkgericht werken verschillende instrumenten, methodieken en infrastructuur. We sluiten daarbij goed zichtbaar en laagdrempelig aan op wat bewoners en ondernemers nodig hebben. We zetten daarvoor de wijkteams in. Daarbij werken we binnen en buiten de gemeentelijke organisatie nauw met elkaar samen. Dat doen we onder meer met de professionals in de wijk, zoals wijkboa's, woonconsulenten en ondersteuners uit maatschappelijke organisaties. Zij zijn regelmatig op vaste locaties aanspreekbaar, zoals bij een buurtpunt of wijkcentrum.

Wijkdeals

Voor de wijkdeals verwachten we in 2023 een lichte groei. De gemeente heeft jaarlijks meerdere klimaatbestendige projecten lopen. Daaruit ontstaan ook extra wijkdeals, zoals Groene Buurtjes of de vergroening van schoolpleinen. Ook de groep opruimers breidt zich naar verwachting in 2023 verder uit over de stad.

Wijk- en dorpsplatforms

De wijk- en dorpsplatforms ondersteunen leefbaarheidsinitiatieven met inhoudelijk advies en budget. Zo bouwen we continu aan krachtige open netwerken van bewoners die deze initiatieven versterken, verbreden en vernieuwen. We evalueren de werking van de wijkplatforms elk jaar. We verwachten een lichte groei van het aantal initiatieven ten opzichte van 2022, mits de coronamaatregelen beperkt blijven.

Wijk- en dorpsraden

De wijk- en dorpsraden zijn belangrijke partners in de stad. Zij denken mee de bewoners en de gemeente over een diversiteit aan onderwerpen, zoals nieuw beleid en de uitwerking die onze grotere opgaven hebben op de lokale gemeenschap. Samen met de gemeente organiseren ze gezamenlijke thema-avonden. De raden worden ondersteund met inhoudelijk advies en budget. In 2023 werken we met een nieuw uitvoeringsakkoord voor de periode 2023-2026, waarmee we de raden verder in hun versterkende rol laten groeien.

Burger- en buurtinitiatieven

We pakken meerdere wijkprocessen aan binnen Breda Begroot of volgens de principes daarvan. Denk aan de herinrichting van pleinen en parken, de invoering van gereguleerd parkeren, het tegengaan van jeugdoverlast en grote opgaven als de energietransitie. Per wijk, dorp of buurt kijken we welk instrument we inzetten. Ons doel is om het juiste proces op gang te brengen tussen bewoners, ondernemers en de gemeente. In 2023 staan de volgende processen op de planning: het Zandbergplein (Zandberg), het voorplein van winkelcentrum Bisschopshoeve (Heusdenhout), de speelplek aan de Keermanslaan (Ginneken), het Jack van Gilsplein (Bavel) en het Mgr. Nolensplein (Heuvel). Daarnaast bieden de wijkmanagers op ad hoc basis advies of tijdelijke ondersteuning aan andere afdelingen om projecten weer volgt te trekken op bestuurlijk gevoelige of complexe vraagstukken in wijken en dorpen.

Aandachtswijken en Verbeter Breda

In 2023 werken we verder aan projecten om zogenoemde aandachtswijken aan te pakken. Dit doen we samen met de woningcorporaties. In de wijkagenda staan activiteiten die de problematiek in deze wijken verminderen. Vanaf medio 2023 wordt de aanpak van de aandachtswijken vervlochten met Verbeter Breda. Vanuit dit programma blijven we samen met bewoners en stakeholders werken aan een langetermijnaanpak. In de wijkaanpak ligt de nadruk nog meer op de aanwezigheid van wijkbeheerders in bijvoorbeeld (nieuwe) buurtpunten en wijkcentra. Daarnaast ligt de focus op communitybuilding. Het opbouwen van bewonersnetwerken, vertrouwen en zichtbaarheid kost immers tijd en moet onderhouden worden om op langere termijn succesvol te zijn.

Wijk- en dorpscentra

Wijk- en dorpscentra zijn belangrijke locaties waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten. We blijven deze centra ondersteunen door regelmatig te overleggen met hun besturen. Waar nodig bieden we onze expertise aan, bijvoorbeeld voor vrijwilligers en op het gebied van juridische zaken, bedrijfsvoering en personele zaken. De coronamaatregelen lieten bij veel centra sporen achter in de bedrijfsvoering. Ook in 2023 zijn we alert om besturen te helpen bij een zelfstandige en doelmatige bedrijfsvoering. De afgelopen jaren hebben we gezien dat meerdere wijkcentra het zelfstandig niet redden binnen de bestaande beheerconstructie. Met OC De Vlieren en de Nieuwe Meidoorn hebben we daarom innovatieve beheerconstructies opgezet. Dit zijn spannende ontwikkelingen, omdat we de wijkcentra en hun besturen stimuleren om op eigen benen te staan, maar er soms niet aan ontkomen om een andere weg in te slaan. De coronapandemie heeft de noodzaak aangetoond van goede en laagdrempelige locaties voor ontmoeting in de directe leefomgeving. Ook in 2023 kijken we naar de beschikbare capaciteit en een betere inzetbaarheid van de wijkcentra voor activiteiten. Daarbij kijken we wat er extra nodig is om deze centra te behouden voor de dorpen en wijken.

Speelplekken

In elke wijk en elk dorp zijn aantrekkelijke en veilige speelplekken. Daar kunnen verschillende leeftijdsgroepen elkaar ontmoeten, en samen spelen en bewegen. De uitvoering en realisatie van het speelbeleid wordt grotendeels aangepakt met de wijkbeheerders, in samenspraak met de bewoners. Daarnaast stimuleren we initiatieven van bewoners om zelf speelvoorzieningen aan te schaffen voor hun straat of buurt.

Dierenweides

In Breda hebben we enkele dierenweides en kinderboerderijen die in beheer zijn bij vrijwilligersbesturen. In 2022 heeft een nieuwe manier van werken de bedrijfsvoering van deze locaties inzichtelijker gemaakt. We hebben bovendien de besturen begeleid om een efficiënte bedrijfsvoering en het dierenwelzijn te garanderen. In 2023 zetten we een volgende stap door te bekijken hoe we tot een beter passend beheer voor deze dierenweides en kinderboerderijen kunnen komen. Hier stellen we nieuw beleid voor op.

WAT ZIJN DE RISICO'S?

Voor dit thema zijn geen specifieke risico's.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Sociale cohesie (audit nr 37)

Omschrijving: Score sociale cohesie

Bron: Inwonersenquête (buurtenquête) Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
6		6,1		6,2

Toelichting: We bevorderen de sociale cohesie verder met de wijkaanpak om ontmoeten te stimuleren met activiteiten op locaties (wijk- en dorpscentra, buurtpunten) en in de openbare ruimte in de wijken en dorpen. De pleinenaanpak draagt daar ook in grote mate aan bij, omdat dit vanuit bewoners mee vorm gegeven wordt. In 2023 wordt nog extra ingezet op de onorthodoxe wijkaanpak waardoor het effect zal toenemen.

Productindicatoren Product Wijkaanpak

Indicator: Leefbaarheidsinitiatieven vanuit bewoners (audit nr 38)

Omschrijving: Aantal ingediende leefbaarheidsinitiatieven van bewoners (fysiek, sociaal, overlast en/of veiligheid)

Bron: Gemeente Breda, Wijkzaken Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
179	143	121	200	220

Toelichting: Voorgaande 2 jaren waren na-effecten van coronabeperkingen te zien. Het kost tijd om vertrouwen om iets te durven organiseren en netwerken weer op te bouwen. Voor 2023 verwachten we dat het aantal initiatieven weer terug komt op het oude niveau.

Indicator: Wijkdeals (audit nr 39)

Omschrijving: Aantal initiatieven van bewoners(groepen) die zich richten op onderhoudswerkzaamheden in de openbare ruimte (opgeteld aantal vanaf 2012). De gemeente biedt hierbij hulp in de vorm van een vergoeding, materiaal of in de organisatie. NB: trendbreuk miv 2023 sec het aantal wijkdeals in het jaar 2023.

Bron: Gemeente Breda, Wijkzaken Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023
354	407	471	425	450

Toelichting: We bepalen de streefwaarde voor 2023 op 450. Daarbij is sprake van een trendbreuk met realisatiecijfers uit 2021 en eerder, als gevolg van een herijking van het instrument wijkdeals. Zodra dat mogelijk is passen we de historische realisatiecijfers nog met terugwerkende kracht aan. We gaan gemiddeld uit van circa 25 nieuwe wijkdeals per jaar.

WAT MAG HET PROGRAMMA KOSTEN?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Jaarrekening 2021	Begroting 2022 na wijzigingen	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten						
Opgroeien	105.083	111.583	107.487	103.305	101.441	101.449
Betrokken zijn	57.689	56.221	59.551	58.238	58.136	57.372
Thuis	50.522	57.705	52.801	51.502	51.514	50.841
Leren, ontwikkelen en werken	130.067	127.197	113.436	111.475	112.333	110.993
Leven	9.039	8.787	8.873	8.583	9.183	8.083
Ontmoeten	3.805	15.674	4.101	4.153	4.177	4.174
Reserve investeringen sportverenigingen	0	0	300	400	1.100	0
Algemene reserve programma 1	0	450	0	0	0	0
Exploitatiereserve programma 1	0	1.157	0	0	0	0
Totaal Lasten	356.204	378.774	346.548	337.655	337.883	332.912
Baten						
Opgroeien	46.680	52.662	46.949	44.508	43.765	43.765
Betrokken zijn	1.555	1.975	2.078	2.148	3.091	3.125
Thuis	4.512	5.357	4.550	4.504	4.504	4.504
Leren, ontwikkelen en werken	97.192	78.951	77.929	77.929	77.929	77.929
Leven	110	119	119	119	119	119
Ontmoeten	-158	11.600	0	0	0	0
Reserve investeringen sportverenigingen	836	18	300	400	1.100	0
Reserve vrouwenopvang	0	1.029	0	0	0	0
Algemene reserve programma 1	0	4.604	0	0	0	0
Exploitatiereserve programma 1	0	5.468	4.019	0	0	0
Totaal Baten	150.727	161.783	135.944	129.608	130.509	129.443

Exploitatie	Jaarrekening 2021	Begroting 2022 na wijzigingen	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	205.477	216.991	210.604	208.047	207.375	203.470

FINANCIËLE TOELICHTING OP DIT PROGRAMMA

Op hoofdlijnen geven we per thema de financiële verschillen tussen de begroting 2023 en 2022 weer.

Opgroeien

- De eenmalige rijksmiddelen voor de aanpak corona Jeugd en Onderwijs zijn in 2023 niet meer beschikbaar. Het betreft een budget van € 0,5 miljoen dat wegvalt in 2023.
- Vanuit het Rijk ontvangen we voor 2023 een hogere uitkering van € 1,2 miljoen. Dit budget wordt ingezet om de projectkosten voor de norm van opdrachtgeverschap te dekken, en de tariefstijgingen in de gespecialiseerde jeugdhulp op te vangen.
- Daarnaast is voor de doelgroep Voogdij/18+ vanuit het Rijk een structureel budget beschikbaar gekomen om tariefstijgingen op te vangen van € 0,3 miljoen.
- In 2023 blijven we inzetten op beleidsintensivering en projecten. Tezamen met het pakket van beheersmaatregelen dient dit in 2023 te leiden tot € 0,5 miljoen lagere kosten in de gespecialiseerde jeugdhulp dan in 2022.
- In 2022 heeft de financiële afwikkeling van de stichting Juzt via onze gemeente plaatsgevonden, waaronder de vorming van een voorziening voor archivering en de vrijval van een verliesvoorziening. In 2022 lagen daarmee zowel de lasten als de baten met ongeveer € 7 miljoen hoger dan in 2023.
- In 2023 verwachten we € 1,2 miljoen meer middelen in het kader van het nationaal programma onderwijs in te zetten dan in 2022. Dit geeft zowel meer baten (hogere inkomsten vanuit ministerie OCW) als lasten (uitvoeringskosten programma).

Betrokken zijn

- Stijging subsidies thematafel Zorg voor elkaar van € 0,7 miljoen door indexering van € 0,3 miljoen en toevoeging extra subsidiemiddelen voor onder andere investering in de klantreis van € 0,4 miljoen.
- In het bestuursakkoord namen we voor 2023 € 0,5 miljoen op als ombuiging voorliggend veld. Nu blijkt dat deze ombuiging in 2023 niet volledig haalbaar is en voegen we eenmalig € 0,4 miljoen toe.
- Daling van incidentele projectgelden van € 0,2 miljoen. Dit wordt mede veroorzaakt door de budgetoverheveling van 2021 naar 2022 inzake Breda Senior.
- Toename van het aantal cliënten op huishoudelijke ondersteuning en begeleidingstrajecten en tariefswijzigingen waarbij de begrotingsposten t.o.v. 2022 zijn aangepast. Voor Huishoudelijke ondersteuning (inclusief PGB) is de toename € 0,4 miljoen. Voor begeleiding (inclusief PGB) betreft dit € 2,2 miljoen. Hiervoor is € 0,5 miljoen eenmalig toegevoegd aan de begroting van 2023.
- Afname van diverse begrotingsposten € 0,1 miljoen t.o.v. 2022 zoals de collectieve ziektekostenverzekering
- Toename kosten collectief kleinschalig taxivervoer door toename taxiriten en stijging van benzinekosten € 0,3 miljoen.

Thuis

- Maatschappelijke opvang regionale middelen zijn afgenomen met € 1,9 miljoen. Dit wordt veroorzaakt doordat er in 2022 diverse incidentele middelen zijn toegevoegd aan de incidentele uitkering (IU) maatschappelijke opvang.
- De middelen om geweld in afhankelijkheidsrelaties tegen te gaan en voor het opvangen van vrouwen zijn afgenomen met € 0,6 miljoen. Dit wordt veroorzaakt doordat er een budgetoverheveling heeft plaatsgevonden van de restantmiddelen 2021 naar 2022. Deze middelen hebben een incidenteel karakter.
- Inzake reserve vrouwenopvang is in 2022 is een start gemaakt met de renovatie en is een bedrag van € 1 miljoen onttrokken aan de reserve. Pas als de volgende fase van de verbouwing is aangebroken zal het resterende bedrag beschikbaar worden gesteld.
- De beschikbare middelen van Beschermd Wonen zijn t.o.v. van 2022 afgenomen met € 1,4 miljoen. Dit overschot is ingezet bij het thema Betrokken zijn. In de centrumregeling (GR) is afgesproken om alle beschikbare middelen voor Beschermd Wonen in te zetten. Dit zijn middelen uit decentralisatie uitkering (DU) Beschermd wonen, LVB-bijdrage regio gemeenten en inkomsten uit eigen bijdrage cliënten. Echter in de prognose voor 2023 bleek, dat deze middelen ruim voldoende zijn. In de GR is besloten om het verwachte overschot vrij te laten vallen ten gunste van de regio. Deze werkwijze werd in 2022 nog niet toegepast.
- T.o.v. 2022 wordt de LVB-bijdrage niet geïnd € 0,5 miljoen en zijn de inkomsten van eigen bijdrage cliënten met € 0,3 miljoen naar beneden bijgesteld i.v.m. de overgang van cliënten naar de Wlz. Zie ook bovenstaande toelichting aangaande lasten beschermd wonen.

Leren, ontwikkelen en werken

- In 2022 is voor de uitbetaling van de eenmalige energietoeslag een bedrag van het Rijk ontvangen van € 9,8 miljoen. Dit budget maakt geen onderdeel meer uit van de begroting 2023.
- De voorlopige specifieke uitkering 2022 voor de Wet inburgering bedraagt € 1,1 miljoen. In de begroting 2022 is dit bedrag zowel aan de inkomsten- als aan de uitgavenkant opgenomen. De uitkering voor 2023 wordt pas in oktober 2022 bekend gemaakt.
- Als gevolg van de afloop van de SW-subsidie is er in 2023 een bedrag van circa € 1 miljoen minder beschikbaar.
- De afgelopen jaren hadden we een fors positief financieel resultaat op het gebied van werk en inkomen. In het bestuursakkoord 2022-2026 "Dichtbij doen, samen sterk vooruit" is als gevolg daarvan voor de komende jaren gerekend met een ombuiging van € 3 miljoen in 2023, aflopend naar € 0,5 miljoen in 2026. Op dit moment wordt gewerkt aan een nadere uitwerking.
- Ook wordt er in het bestuursakkoord in de periode 2022-2026 extra geld vrijgemaakt voor armoede, in totaal € 5,9 miljoen. In 2022 is dit een bedrag van € 0,1 miljoen, in 2023 € 1,0 miljoen.

Leven

- Onze gemeentelijke bijdrage aan de GGD op het gebied van de volksgezondheidszorg ligt in 2023 met ongeveer € 0,2 miljoen hoger.
- Vanuit het bestuursakkoord in de periode 2022-2026 wordt € 0,2 miljoen extra geïnvesteerd in vroegsignalering en gezond leven.
- In 2022 hebben we de Vuelta georganiseerd. Het incidentele budget daarvoor van € 0,4 miljoen komt in 2023 te vervallen.
- De voorgenomen ombuiging voor de combinatiefuncties (sportcoaches) van € 0,3 miljoen vindt in 2023 nog niet plaats. Om dit op te vangen, voegen we eenmalig € 0,3 miljoen toe aan de begroting 2023.

Ontmoeten

- De eenmalige middelen in 2022 voor de corona-aanpak in de wijken van € 0,2 miljoen komen in 2023 te vervallen.
- In 2022 is vanuit het structurele budget voor aandachtswijken eenmalig € 0,15 miljoen gehaald om toe te voegen aan het investeringskrediet "Haagse Beemden brengt het samen".
- Vanuit het bestuursakkoord is voor de periode 2022-2026 jaarlijks een bedrag van € 0,1 miljoen opgenomen om een impuls te geven aan sporten in de buitenruimte.
- Het budget voor herinrichtingsinitiatieven wordt gehandhaafd. In 2023 gaat het om een bedrag van € 0,1 miljoen.
- In 2022 is een voorschot van € 11,6 miljoen ontvangen van het Rijk ten behoeve van de opvang van de vluchtelingen Oekraïne. Dit bedrag is zowel aan de inkomstenkant als uitgavenkant opgenomen.

INVESTERINGEN

Bedragen x € 1.000

Fasering	Investerings in dit programma	Planning uitgaven 2023	Planning uitgaven 2024	Planning uitgaven 2025	Planning uitgaven 2026
	Speeltoestellen	500	500	pm	pm
Project		500	500	pm	pm
Totaal		500	500	pm	pm

Speelvoorzieningen

De investering speelvoorziening betreft de vervanging van speelvoorzieningen.

RESERVES

Bedragen x € 1.000

Vitaal en Sociaal Breda	Stand 1-1-2023	Bedrag Mutaties	Stand 31-12-2023
Vrouwenopvang	1.072	0	1.072
Exploitatiereserve programma 1	4.019	-4.019	0
Totaal	5.091	-4.019	1.072

Reserve Vrouwenopvang

Het bestedingsdoel van deze reserve betreft de noodzakelijke vernieuwing van de vrouwenopvangvoorziening aan de Assumbrugstraat in Breda. In 2022 is een start gemaakt met de renovatie en is een bedrag van € 1,0 miljoen onttrokken aan de reserve. De stand van 1 januari 2023 wordt hierop nog aangepast. Als de volgende fase van de verbouwing is aangebroken zal het resterende bedrag beschikbaar worden gesteld.

Exploitatiereserve Programma 1

Bij de budgetoverhevelingen jaarrekening 2021 zijn ook middelen overgeheveld naar 2023. Het betreft hier o.a. regionale

middelen Arbeidsmarktbeleid en middelen Maatschappelijke opvang. Deze middelen zijn in 2023 toegevoegd aan de exploitatiebegroting.

Reserve investeringen sportverenigingen

In het bestuursakkoord 2022-2026 is besloten om door te gaan met de één derde regeling. Hiervoor is een totaal bedrag van € 1,8 miljoen vrijgemaakt. Voor 2023 een bedrag van € 0,3 miljoen (€ 0,4 miljoen '24 - € 1,1 miljoen '25).

BELEIDSSTUKKEN

Achterliggende documenten bij dit programma

Naam document	Soort document	Jaar
Samen voor onze toekomst, beleid jeugd(hulp) 2020-2023	Kaderstellend	2020
Strategische Onderwijsagenda Breda 2019/2020 - 2023/2024	Kaderstellend	2019
Subsidies Breda samen doen, 2021-2022	Kaderstellend	2020
Beleidskader Participatie	Kaderstellend	2015
"Werken (aan geldzorgen) loont. Beleidsplan Armoede en schulden Breda 2020-2023"	Kaderstellend	2020
Beleidsplan WMO (Goede zorg doen we samen)	Kaderstellend	2015
Team Breda	Kaderstellend	2017
"Thuis in Breda 2019"	Kaderstellend	2019
Alliantie Breda, 2019 tot en met 2022	Uitvoerend	2019
Opvang en bescherming in Regio Breda	Kaderstellend	2017
Verordening Maatschappelijke Ondersteuning Breda 2021	Kaderstellend	2021
Verordening Jeugdhulp Breda 2020	Kaderstellend	2021

Uitvoeringsplan jeugd(hulp) 2020-2023	Uitvoerend	2021
Beleidskader regionale maatwerkvoorziening Beschermd wonen regio Breda	Kaderstellend	2021

AAN DIT PROGRAMMA GERELATEERDE VERBONDEN PARTIJEN

GR Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten

Vitaal en Sociaal Breda	Thema Opgroeien
Verantwoordelijk bestuurder:	Arjen van Drunen
Bestuurlijk vervanger:	Boaz Adank
Belang in verbonden partij in %:	45,7%
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage verbonden partij aan programma

De gemeenschappelijke regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten is beter bekend onder de naam Regionaal Bureau Leren West-Brabant (RBL). Centraal staat niet de leerplicht, maar het leren. Daarmee onderstrepen we het belang van een goed opleidingsniveau voor arbeid. Er doen 16 gemeenten mee, die samenwerken op 3 niveaus:

- Alle deelnemende gemeenten kozen voor gezamenlijk voeren van één leerplicht en Regionaal Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC) administratie.
- Moerdijk, Drimmelen, Alphen-Chaam, Geertruidenberg, Baarle-Nassau, Oosterhout en Breda werken intensief samen om alle jongeren van 5 tot 23 jaar te begeleiden naar de juiste opleiding, zorg of werk.
- Etten-Leur, Rucphen en Zundert werken praktisch samen bij de begeleiding van jongeren op het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en de kwalificatieplicht van jongeren van 16 tot 23 jaar.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

Door de loon- en prijsontwikkeling stijgen de uitgaven van het RBL. Zij zijn een platte organisatie met bijna uitsluitend kosten voor personeel en bedrijfsvoering. Deze stijging volgt de landelijke trend. Wettelijke ontwikkelingen maken extra formatie nodig. Daardoor verandert de gemeentelijke bijdrage mogelijk op langere termijn.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Het belangrijkste risico van deze GR is het vertrek van een van de deelnemende gemeenten. Dit risico is klein doordat het gaat om de uitvoering van wettelijk verplichte regelingen. Deze GR beperkt de kosten voor de deelnemers en is effectief.

Neovita BV

Vitaal en Sociaal Breda	Thema Leren, ontwikkelen en werken
Verantwoordelijk bestuurder:	Marike de Nobel
Bestuurlijk vervanger:	Carla Kranenburg - van Eerd

Belang Breda in verbonden partij in %	100 %
Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties

Bijdrage verbonden partij aan programma

Neovita BV is mede opgericht voor de begeleidings- en re-integratie taken, die niet (goed) in het publieke domein passen. De gemeente Breda neemt de uitvoerende en administratieve taken voor haar rekening.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

Neovita BV heeft medewerkers in dienst uit de doelgroep van de Participatiewet. Gemeente Breda detacheert hen binnen de eigen organisatie en bij andere werkgevers. Neovita belast de loonkosten door en ontvangt een vaste procentuele bijdrage op de loonsom van de gemeente Breda.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Omdat Neovita een vast percentage op de loonsom ontvangt, is er nauwelijks sprake van risico's. Voor het risico van hogere loonkosten door een nieuwe cao voor de doelgroep (Aan de Slag) is al eerder een voorziening gevormd. Deze is onderdeel van de doorbelaste loonkosten en komt niet ten laste van het resultaat van Neovita.

GR GGD West-Brabant

Vitaal en Sociaal Breda	Thema Leven
Website GGD West-Brabant:	GGD West-Brabant
Verantwoordelijk bestuurder:	Arjen van Drunen
Bestuurlijk vervanger:	Boaz Adank
Belang Breda in verbonden partij in %:	23,3 %
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage verbonden partij aan programma

De GGD voert de Wet publieke gezondheid uit. Zij richt zich op het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van alle inwoners van West-Brabant. Dit zijn de hoofdtaken van de GGD:

- Infectieziektebestrijding.
- Medische milieukunde.
- Jeugdgezondheidszorg (JGZ).
- Hygiënezorg.
- Beleidsadvisering.
- Gezondheidsbevordering.
- Epidemiologie.

De GGD sluit goed aan op het Bredase sociaal domein en geeft via gezondheidspreventie invulling aan de beweging naar voren.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

De meerjarenvisie van de GGD West-Brabant loopt per 2023 af. Daarom formuleert de GGD eind 2022 een nieuwe visie met het nieuwe bestuur, inwoners, gemeenten en partners. Daarin wordt ook rekening gehouden met het nieuwe uitgangspunt



van de VNG: winst van het sociale domein. Het huidige meerjarige beleidskader heeft 3 hoofddambities: een gezonde en veilige leefomgeving, preventie verbreden en verdiepen, en gelijke gezondheidskansen voor iedereen.

Positieve gezondheid staat centraal: mensen voelen zich gezond en passen zich veerkrachtig aan op de uitdagingen in hun leven en hun leefomgeving. De maatschappelijke gevolgen van corona laten zien dat een robuuste publieke gezondheidszorg hard nodig is voor een gezonde, veilige en solidaire samenleving, met gelijke kansen voor iedereen. Er is stevige inzet nodig op de bestrijding van infectieziekten en –preventie om voorbereid te zijn op ernstige crisissituaties.

Een goede inrichting van de leefomgeving bevordert de gezondheid en samen leven. De GGD spant zich in om gezondheid in de omgevingsplannen terecht te laten komen. Dat versterkt de samenwerking tussen leefbaarheid, gezondheid en veiligheid. De GGD wil ook de gezondheidskloof verkleinen. Nog te veel Nederlanders hebben lage gezondheidsvaardigheden. De GGD werkt aan een beter beeld van wat gelijke gezondheid in de weg staat. Het bevorderen van een gezonde leefstijl is belangrijk. Daarom werken de GGD en de gemeente samen in de aanpak Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) en het Lokaal Preventieakkoord.

De GGD gelooft in een kansrijke start voor kinderen, wat voor de geboorte al begint. Weerbaarheid van kinderen en ouders tijdens het opvoeden is belangrijk. De GGD zet in op een zo hoog mogelijke vaccinatiegraad voor een zo laag mogelijk risico op uitbraken van infectieziekten. Daarnaast blijft de GGD aandacht besteden aan moderne, eigentijdse dienstverlening met de nadruk op data-gedreven werken en digitalisering. Goede analyses zijn nodig voor het voorspellen en stimuleren van gezondheid.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Er is krapte op de arbeidsmarkt. Onvoldoende (gekwalificeerd) personeel veroorzaakt een risico voor een tijdige en goede uitvoering van het programma. Daarnaast zagen we tijdens de coronacrisis dat de prioriteiten en de inzet van bedrijfsmiddelen uitgaan naar de bestrijding van de crisis. Ook dit kan ten koste gaan van de uitvoering van het programma. Hoe corona zich ontwikkelt in het najaar van 2022 en in 2023 blijft onzeker. Tot slot zien we risico's in de bedrijfsvoering die financieel of in de uitvoering hun weerslag kunnen krijgen. Landelijk hebben GGD-regio's bijvoorbeeld te kampen gehad met datalekken en is de beveiliging van privacygevoelige informatie een belangrijk onderwerp geworden. Ook de GGD West-Brabant heeft hiervoor extra investeringen gedaan.

GR Regionale Ambulancevoorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord

Vitaal en Sociaal Breda	Thema Leven
Website Regionale Ambulancevoorziening:	Regionale Ambulancevoorziening
Verantwoordelijk bestuurder:	Arjen van Drunen
Bestuurlijk vervanger:	Boaz Adank
Belang Breda in verbonden partij in %:	2,4 %
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage verbonden partij aan programma

Met de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) zijn Bredanaars verzekerd van adequate ambulancezorg. Dit betekent: hulpverlening op de plaats van een ongeval, en goed en snel vervoer naar het ziekenhuis, binnen de verplichte aanrijtijden. Hierover zijn prestatieafspraken gemaakt met de zorgverzekeraars en de RAV. De gemeente geeft geen financiële bijdrage aan de GR RAV.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

In januari 2021 werd de nieuwe Wet ambulancevoorzieningen van kracht. De vergunning voor de ambulancezorg is verleend aan bestaande aanbieders, waaronder de RAV Brabant MWN.

De RAV sluit met haar Meerjarenbeleidsplan 2022–2025 goed aan op de denkrichting voor de acute zorg op langere termijn, die het ministerie onlangs heeft gepresenteerd. De speerpunten zijn: acute zorg thuis, samenwerking tussen ketenpartners

voor zorgcoördinatie en het bestrijden van het personeelstekort. Corona versnelde het proces voor de afstemming en coördinatie binnen de acute zorg. Dit leidde tot een regionaal netwerk acute zorg. De zorgvraag is daarbij het uitgangspunt. De patiënt krijgt zo snel mogelijk hulp van de juiste zorgverlener. Waar de nadruk voorheen vooral op het vervoer lag, verschuift die nu geleidelijk naar acute mobiele zorg zonder vervoer. Het streven is optimale klantwaarde en integrale zorg: zorgdifferentiatie is de oplossing.

De ambulancesector ontwikkelde een kwaliteitskader met 26 indicatoren. Het zwaartepunt verschuift steeds meer van tijdigheid naar kwaliteit van zorg. Tijdig spoedvervoer is een van de indicatoren. De 15-minutennorm bij de meest urgente ritten (A1) wordt niet losgelaten. Samen met de zorgverzekeraars werkt de RAV via verbeterplannen aan de uitbreiding van haar paraatheid. In 2023 wil de RAV de paraatheid conform het referentiekader invullen. Als dat volgens planning verloopt, en onder normale omstandigheden, dan kan de 95% dekking bereikt worden. In 2023 neemt de RAV deel aan een landelijk klanttevredenheidsonderzoek door NIVEL. Daarnaast onderzoekt zij de klanttevredenheid door direct contact met de patiënt. Voor de ambulancezorg geldt geen gemeentelijke bijdrage; deze wordt volledig gefinancierd via prestatieafspraken met de zorgverzekeraars.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Voor de gemeente is er geen (financieel) risico.

